

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. október 31.

b b 1. előkészületek budapesten a november 7-e megünneplésére

i pr/tm um hi la

1973. október 31.

fővárosszerte megkezdődtek az előkészületek a nagy októberi szocialista forradalom 56. évfordulójának megünneplésére; budapest népe, az üzemek, hivatalok, intézmények dolgozói a hagyományos ünnepélyességgel emlékeznek a történelmi sorsfordulót hozó 1917 hőseire.

fellobogózzák az utcákat, tereket, zászlókkal, transzparensekkel, az évfordulót üdvözlő feliratokkal, színes dekorációkkal díszítik a középületek és a fontosabb állami intézmények homlokzatát. az esti városképet diszkivilágítással teszik hangulatossá, nagy fényerejű reflektorokkal világítják meg a főváros központi épületeit, műemlékeit, a duna-hidakat, valamint a gellérthegyi felszabadulási emlékművet és a felvonulás téri lenin-szobrot.

az évforduló előestéjén ünnepi külsőségek között, katonai tiszteletadással vonják fel az állami zászlót az országház előtti kossuth lajos téren, a gellérthegyen pedig a magyar népköztársaság nemzeti lobogóját és a munkásmozgalom vörös zászlaját.

1. foly. köv./

- 1 -

NA

bb 1./ előkészületek ...folyt./um

november 7-én délben az országház előtt, az állami zászlónál zene és őrségváltás lesz. november 6-án, kedden este aczél györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára méltatja majd a rádióban és a televízióban a nagy október jelentőségét, ugyanazon a napon délelőtt a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a népköztársaság elnöki tanácsa, a minisztertanács, valamint a hnf országos tanácsa koszoruzási ünnepséget rendez a szabadság téri szovjet hősi emlékműnél. a parlamentben kitüntetésekkel nyujtanak át azoknak, akik kiemelkedő munkájukkal, eredményes tevékenységükkel kiérdemelték a magas elismerést. este az állami operaházban diszeldadást tartanak. november 7-én v. j. pavlov, a szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete a rádióban és a televízióban méltatja az októberi forradalom jelentőségét.

a sokéves, szép hagyományt követve a budapestiek fővárosszerint megkoszoruzzák a szovjet hősi emlékműveket. a gellérthegyi felszabadulási emlékműnél az i. kerület, a gellért téri emlékműnél és a hősi halált halt szovjet parlament, osztapenko kapitány szobránál a xi. kerület lakói, a társadalmi és tömegszervezetek, a fegyveres testületek, az üzemek, gyárak, iskolák képviselői tisztelegnek. koszorut helyeznek el a lágymányosiak az albertfalvai emléktáblánál is, ott, ahol a felszabadító szovjet katonák először lépték át a kerület határát. megemlékezések és koszoruzások lesznek újpesten, az istván téri emlékműnél, pestlőrincen steinmetz kapitány szobránál és másutt.

ünnepségeken emlékeznek meg a nagy október szocialista forradalomra a budapesti felsőoktatási intézményekben is. az általános és középiskolákban műsoros délutánokat rendeznek, az uttorók ünnepi csapatgyűléseken, a kommunista fiatalok kisz összejöveteleken vesznek részt. többhelyütt megrendezik az ifjuság és a veteránok találkozóját, meghívják az oroszországi forradalmi harcosok egykori résztvevőit. a budapesti művelődési intézmények, kulturális szervezetek programjában is jelentős helyet kapott az évforduló méltó megünneplése. több mint félszáz művelődési otthonban, klubban lesz ünnepi megemlékezés a legkiválóbb helyi együttesek, ismert előadóművészek közreműködésével. színes programmal várja vendégeit a főváros művelődési ház, a józsef attila művelődési ház, a pesterzsébeti „csili”, a csepeli munkásotthon és a radnóti miklós művelődési otthon. /mti/

- 2 -

bb 2. őszi nagyhalászat a balatonon

vid/um ká cz

1973. október 31.

a balatonon, a szokatlanul hosszúra nyult nyárutó, az októberi meleg időjárás késleltette az őszi nagyhalászatok megkezdését. a balatoni halgazdaság brigádjai az elmúlt hetekben a korlátozott lehetőségek ellenére sem pihentek, az eredmények azonban minden igyekezet ellenére elmaradtak a sokéves őszi átlagtól.

az elmúlt néhány éjszaka hideg hőmérséklete mintegy jelt adott a balatoni halaknak a gyülekezésre. a telelőhelyek környékén nagy rajokba verődnek össze. ezt bizonyítja a halászok szákmánya, amely az utóbbi 3-4 napon meg többszöröződött.

siófoknál befejeződött az idei utolsó angolnahalászat. ezek a vándorlásra hajlamos halak csak 5-10 fokos vízhőmérsékletnél és a sió-zsilip nyitvatartása idején indulnak el nagy tömegben a duna irányába. ez a két feltétel az elmúlt néhány napon egybeesett, mivel október 21-én megnyitották a sió zsilipet. rövid idő alatt mintegy 30 mázsa angolna „sétált be”, a csapdába. ezzel 200 mázsára nőtt az idei angolnászakmánya, amelyet a siófoki csapda segítségével fogtak ki. az izletes husu angolnát külföldi piacokon értékesítik. /mti/

--

vbb 4. noppositott kelmek, csikos blézeranyagok - új termékek a pápai textilgyárban

vid/um ká cz

1973. október 31.

új termékekkel jelenik meg jövőre a piacon a pápai textilgyár. a kísérleti üzembekben már gyártják a noppositott fonalból készült tetszetős kelmeket, a legújabb divatirányzatnak megfelelően élénk színekben. ugyancsak a div

t kedvlő: 8,30 02; ül az asszimmetrikus csikozású tarkánszött anyag, amelyből ingbluzt, inget, blézert, sőt a merészebb izlású férfiak számára zakót is készítenek. azoknak, akik a pasztel szneket, a finom anyagokat kedvelik, poliészter puplint gyártanak, amely a hagyományos puplinnál könnyebben kezelhető és kopásállóbb. /mti/

--

- 3 a

felhasználhatóv: reggel 7 órától !!

bb 3. megindult a forgalom a fehérvári uton

1-don/um zs la

1973.október 31.

szerda reggel 7 óra után néhány perccel megindult a forgalom a fehérvári uton. több mint három éves ut- és vágányépítési munka fejeződött be. a főváros egyik legforgalmasabb utvonán, a mórícz zsigmond körtér és a kondorosi ut közötti szakaszon középre helyezték a villamosok sínjeit és osztótpályás, 2x2 sávú uttestet építettek.

a közlekedés gyorsítása érdekében az utvonal déli irányából érkező gépkocsiknak a forgalmas kereszteződésekben külön sávot biztosítottak. így az autók gyorsan és biztonságosan kanyarodhatnak kis ívben jobbra az andor utcánál, a hengermalom utcánál és a schönherz zoltán utcánál. több helyütt új jelzőlámpát szereltek fel. így például lámpa irányítja a gyalogos és a közúti forgalmat a fehérvári ut és a hengermalom utca találkozásában. a schönherz zoltán utcai jelzőberendezést korszerűsítették, az andor utcai villamosberendezés pedig automata kapcsolót kapott.

a fehérvári ut átépítésével egyidejűleg felújították a közutakat is. a csatornázási művek új gerincvezetékét építették, a fővárosi vízművek nagyobb átmérőjű vezetékét fektették le, a fővárosi gázművek bővítették hálózatát, az elektromos művek pedig az utvonal mindkét oldalán javították a közvilágítást.

a fehérvári ut építésében részt vett vállalatok egy csoportja szerda hajnalban még a helyszínen dolgozott. megszüntették a villamosok lassujelzéseit; így a 9-es, a 18-as és a 47-es jelzésű sárga szerelvények már gyorsabban közlekednek.

a főváros fontos dél-budai utvonala átépítésének felújításának költségei meghaladták a 130 millió forintot. az építkezés a kondorosi uttól a városhatár irányába előreláthatólag az ötödik ötéves tervidőszakban folytatódik, amikor az új utvonal áthalad a xxii. kerületi leánya utcai lakótelepen, s eléri a varga Jenő teret. /mti/

--

- 4 -

bb 6. csütörtökön nyit a korszerűsített csemege áruház

1 ni/gg um 1e cz

1973. október 31.

szeptember 30-án zárták be a Lenin körut és rákóczi ut sarkán lévő csemege áruházat, mert berendezései elavultak. akkor a csemege kereskedelmi vállalat az újraindítást november 7-re ígérte, a határidőt jól szervezett munkával egy héttel előbbre hozták: november 1-én, csütörtökön nyit a közkezdelt „éjjel-nappali” csemege.

az áruház rekonstrukciója több mint 6 millió forintba került. megszüntették a két bejáratot, ezentúl csak a rákóczi ut felől lesz bejárat, így az önkiszolgáló rész „egyirányú”, a presszóban és a bisztró-részben továbbra is kapható grill csirke, üdítő ital, kávé, viszont iparcikket nem árúsítanak, helyette bővítették a hűtött élelmiszerek területét.

jelentősen növelték a hűtőtér területét. a normál hűtő kapacitása 2600, a mélyhűtőké 2722 literrel lett nagyobb, így több baromfi- és húsruból, illetve többféle tejtermékből válogathatnak a vásárlók. a hűtőtér és az állványok hosszának növelésével több terméket nagyobb választékban tudnak bemutatni. a jövőben többféle csomagolt gyümölcsöt és konyhakész zöldséget árúsítanak. az áruház új szolgáltatása, hogy a kiválasztott termékekből csomagot küldenek külföldre.

a csemege áruház hétköznapokon 6-22 óráig, vasárnap 8-15 óráig tart nyitva. /mti/

--

bb 7. pékmúzeum sopronban

vid/um ká dz

1973.október 31.

sopronban helyreállítják a város egyik értékes népi-műemlékét, a bécsi ut 5-ös számú házat. a régi épület eredeti rendeltetése szerint pékség volt és a maga nemében egyedülálló ipartörténeti emlékek.

az országos műemlék felügyelőség eredeti formájában állítja helyre a pékséget és azt múzeumnak rendezi be. belső kiképzésében is a korabeli állapotot rekonstruálják. a műhelyben megmaradt a régi kemence helyrehozzák a mellette lévő másik helyiséget, a kenyérraktárt és eredeti módon rendezik be a pékmester lakószobáját is.

az épület helyreállítását a jövő év tavaszára fejezik be. /mti/

--

- 5 -

b 5. pályázati felhívás a honvédelmi minisztérium tanulmányi ösztöndíjára

i vt/gg um hi la

1973.október 31.

a honvédelmi miniszter pályázatot hirdet a minisztérium tanulmányi ösztöndíjára. jelentkezhetnek mindazok a férfiak, akik a felhívásban megjelölt felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytatnak, vagy oda felvették őket, illetve felvételre jelentkeznek, az esetben, ha önként vállalják a fegyveres szolgálatot és a magyar néphadsereg hivatásos tisztjei kívánnak lenni. a jelentkezés feltételei: büntetlen és feddhetetlen előélet, erkölcsi-politikai megbízhatóság, magyar állampolgárság, egészségi és fizikai alkalmasság a hivatásos katonai szolgálatra, nőtlen családi állapot.

az ösztöndíjra pályázók /a 11 hónapos sorkatonai szolgálatot teljesítők is/ a kiegészítő parancsnokságtól kapnak jelentkezési lapot. ehhez mellékelni kell sajátkezűleg írt részletes önéletrajzot és erkölcsi bizonyítványt. az utóbbi beszerzéséhez szükséges nyomtatvánnyal a kiegészítő parancsnokság látja el a pályázókat. a jelentkezési lapot és a mellékleteket a pályázók a kiegészítő parancsnokságnak /a sorkatonai szolgálatot teljesítők az alakulat parancsnokának /adják át.

a honvédségi ösztöndíjra pályázhatnak a budapesti műszaki egyetem gépészmérnöki karának gépgyártástechnológus, vegyipari-gépész szakos; villamosmérnöki karának híradástechnikai szakán digitális számítástechnikai ágazatos; vegyészmérnöki karának szerves-szintetikus, biológus szakos; közlekedésmérnöki karának jármű-gépész szakos; építőmérnöki karának szerkezetépítő, közlekedésépítő szakos; és építészmérnöki karának hallgatói, az eötvös loránd tudományegyetem természettudományi karának programozó-matematikus, fizikus szakos /az esetben, ha vállalják, hogy a második évfolyamtól kiegészítő szakként felveszik a meteorológia szakot / hallgatói.

/folyt.köv./

- 6 -

M

bb 5./ pályázatifolytm/um

ugyancsak pályázhatnak az ösztöndíjra a szegedi, debreceni, pécsi és a semmelweis orvostudományi egyetem általános orvostudományi karának; a marx károly közgazdaságtudományi egyetem általános közgazdasági karának pénzügyi, kereskedelmi karának belkereskedelmi és külkereskedelmi szakos, termelési karának ipar szakos hallgatói; a pollack mihály műszaki főiskola építőipari karának mélyépítési szakos, gépészeti karának épületgépészeti szakos; a pénzügyi és számviteli főiskola pénzügy-számviteli és szervezés információs feldolgozási karának hallgatói; a kandó kálmán villamosipari műszaki főiskola gyengeáramu karának számítástechnikai szakos, a közlekedési és távközlési műszaki főiskola vasuti-közlekedési tagozatának vasutüzemi és gépjármű-közlekedési tagozatának gépjármű üzemi szakos hallgatói.

a honvédségi ösztöndíjasok a tanév, a szakmai gyakorlat és a katonai alapképzés időtartamára havonként - a külön rendelkezésekben megállapított mértékben - tanulmányi ösztöndíjra jogosultak. a budapesten tanulók kérésükre - térítés ellenében - elhelyezésben és étkezésben részesülnek. azok, akik tanulmányukat befejezték, képességüknek, illetve képzettségüknek megfelelő munkakörbe a néphadsereg csapataihoz kapnak beosztást.

a felsőoktatási intézményekben tanulók bármely időpontban, az oda felvételre jelentkezők 1974 március 31-ig pályázhatnak a honvédelmi minisztérium tanulmányi ösztöndíjára./mti/

--

bb 9. egy csapatban ötszáz daru

vid/um ká cz

1973.október 31.

az északi mocsaras vidéken költő darvakból régen láttak annyit a hortobágyon, mint ebben az esztendőben. a nemzeti parkban, ahol tilos a viziszárnyasokra a vadászat, kevesebb a mozgás és ezt érzik az átvonuló madárcsapatok. a máskor csak tovarepülők most nagy csapatokban hosszabb ideig tanyát ütnek. voltak olyan napok, amikor egy csapatban több mint ötszáz darut számoltak meg. a darutollat a pásztorok ma is szívesen tűzik kalapjuk mellé, s egy szép toll napi árfolyama száz forint körül van./mti/

--

M

- 7 -

bb 8. a szovjet kultúra hete a magyar rádióban

i nm/tm-ju zs la

1973. október 31.

az idén november 5-11 között rendezik meg a magyar rádió a szovjet kultúra hetét: irodalmi összeállítások, beszámolók, koncert-közvetítések, versműsorok idézik a szovjet élet hét-köznapijait, a szovjet kultúra klasszikus és legújabb remekeit. november 5-én, a szovjet rádió napján elsőként a kossuth adón halló, itt a junoszty! címmel jelentkezik az ifjúsági rádió összeállítása. ezen a napon hangzik el jurij nagibin így kezdődött című elbeszélése, majd az esti órákban klara kagyinszkaja felvételeiből nyujtanak át egy csokrot a szerkesztők. a petőfi adón gruz, orosz, észt, kazak költők versei hangzanak el rab zsuzsa fordításában pllanatkép címmel, majd a moszkvai állami filharmónia szimfónikus zenekarának hangversenyét közvetítik a moszkvai rádió programjából.

november 6-án ének világosságért címmel majakovszkij verseiből sugároznak válogatást szabó lőrinc, somlyó györgy, tamkó sirató károly fordításában. az esti órákban a petőfi adón a 6-os stúdióból viktor jeresko zongoraművész estjét közvetítik november 7-én szergej jeszenyin költeményeit tolmácsolják ismert művészek a kossuth-adón rab zsuzsa és nagy lászló fordításában. beethoven és mozart művek csendülnek fel leonid kogan hegedűművész interpretálásában, a szovjet melodia hanglemezyár újdonságait bemutató műsorban. csapó györgy utazás szovjet földön című műsorában szovjet emberekkel való találkozásait, uti élményeit eleveníti fel. az esti órákban adják konsztantin pausztovszkij utközben című elbeszélésének rádióváltozatát leonyid belokurov átdolgozásában, dalos lászló fordításában.

a magyar rádió és televízió szimfónikus zenekara stúdióhangversennyel egészíti ki a nap programját; breitner tamás vezényletével rahmaninov és scsedrin művek csendülnek fel. a petőfi adón november 7-én bach műveket játszik szvjatoszlav richter.

/ folyt. köv. /

M

- 8 -

bb 8. / a szovjet kultúra ... 1. folyt./-ju

november 8-án sugározzák halkovics jános műsorát: látogatás a pjatnyickij együttesnél címmel, amely a világhírű szovjet együttes terveibe, életébe ad bepillantást, a szovjetunióban jártak címmel az esti órákban riport-műsori sugároznak. az urh-n a 6-os stúdióból kortárs szovjet zeneszerzők műveiből összeállított koncertet közvetítenek, kiváló magyar előadóművészek előadásában. november 9-én hangfelvételi érdekességként szergej rahmaninov játszik felvételtől, saját műveiből, és chopin alkotásaiból, szöveget meg. a késő éjszakai órákban mai szovjet zeneszerzők műveivel ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

november 10-én a kossuth-adón ardi liives a negyedik portré című rádiójáték szerepel a programban dobai vilmos rendezésében, vass évával, sztankay istvánnal és rádai imrével a főbb szerepekben. a petőfin lázár eszter és zsoldos péter a moszkvai csajkovszkij konzervatórium történetéből elevenít fel érdekes epizódokat.

november 11-én alekszander blok verseiből hangzik el válogatás lator lászló fordításában, majd szovjet előadóművészek klasszikus szerzők műveit játsszák. a petőfin a reggeli órákban kerül a mikrofonok elé kabalevszkij, kantáta a reggelről, a társról és a békéről, című műve, házy erzsébet, szőnyi olga, az mrt gyermekkórusa és szimfónikus zenekara előadásában. a harmadik adón vaszil bikov az ut vége című regényének rádióváltozatát hallhatjuk cserés miklós dr. rendezésében. /mti/

--

bb 10. korrekciós osztályokat szerveznek az általános iskolákban

i szö/fk-ju zs la

1973. október 31.

esztendőről-esztendőre visszatérő gond azoknak a kisgyermeknek a beiskolázása, akik ugyan szellemileg épek, de fejlődésükben időlegesen lemaradtak, s emiatt akadályozták a 7. osztályos oktató-nevelő munkát az iskolákban. ezért budapesten és egyes vidéki városokban kísérleti jelleggel már néhány esztendeje lélektani-pedagógiai vizsgálódással is kiegészítették azt az orvosi vizsgálatot, amely az iskolába lépést megelőzi.

/ folyt. köv. /

M

- 9 -

bb 10. / korrekciós ... 1. folyt.-ju

az volt a cél, hogy megállapítsák: a gyermek adott fejlettségével képes-e megfelelni az iskolában reá váró követelményeknek. a szellemileg ép, de fejlődésükben időlegesen lemaradt gyerekeket - a szülők egyetértésével - 12-15-ös létszámú ugynevezett korrekciós osztályokba helyezték. a korszerű módszerekkel, szinte az egyes tanulókhoz mért foglalkozások eredményeként a gyermekek fejlődésbeli hátrányait pótolhatták, s tanulmányaikat a normál tanulólétszám osztályokban folytathatták. a kísérlet jó eredménnyel járt -, s a művelődésügyi minisztérium rendelete alapján a megyék most fokozatosan megszervezik a kislétszámú korrekciós osztályokat.

x x x

szőke sándor az mti hirmagyarázója írja:

az iskolás korba lépő gyermekek sorában gyakran előfordulnak erősen nyugtalan vagy a szokottnál gátlásosabb típusúak. az első tagozatos pedagógusok praxisában nem ritka eset például a súlyos figyelemzavarral küzdő kisgyermek, továbbá az olyan, akit az értelmi folyamatok szokatlan lassúsága vagy a túlzott agresszivitás jellemez. ezeknek a tüneteknek az okai természetesen szinte gyermekenként különbözőek. pedagógiai szempontból elsősorban azok fontosak, amelyek az ugynevezett lelki sérülés kategóriába sorolhatók. ennek megfelelően a segítés munkája is azzal kezdődik, hogy az egyik legfontosabb tényezőre, a gyermekeknek a szülőkhöz való viszonyára nagyobb gondot fordítanak a nevelők. a szakemberek hangsúlyozzák: a szülők egy tekintélyes hányada még ma is „kis felnőttként”, kezeli gyermekét, nem ismeri a gyermekfejlődés különböző szakaszait. ebből adódik, hogy gyakran olyan követelmények elé állítják az apróságokat, amelyekre sem érzelmi, sem fizikailag még nem érettek.

előfordulnak súlyos környezeti ártalmak is. közülük a legjellemzőbb lehet a szülők nemtörődősége, felelőtlen életmódja - alkoholizmus, brutalitás, s hasonlóak. mindahoz, hogy a kiváltó okokat a gyakorló pedagógusok feltárhassák, nagy körültekintésre és megértő nevelő munkára van szükség. a korrekciós osztályok szervezésétől természetesen csupán a jelenlegi helyzet javítása várható, mivel nem az okokat szünteti meg, csupán a következményeket veszi az eddigieknek hangsúlyozottabban számításba.

/ folyt. köv./

19.35/ju

NA

- 10 -

bb 10. / korrekciós ... 2. folzt./-ju

a szakemberek aláhúzzák: „csodákra”, a korrekciós osztályok sem képesek, hiszen a sérült gyermekeket nem lehet máoról-holnapra „mggyógyítani”, ehhez a „kiigazító”, - tehát korrekciós - munkához néha hosszú évek megfeszített pedagógiai erőfeszítése szükséges.

a most napvilágot látott szervezeti intézkedések részét jelentik annak az átfogó oktatáspolitikai programnak, amely szerint a pedagógia minden területén biztosítani kell a nevelés elősegességét. /mti/

oda

--

bb 11. régi minták új variációk - tovább bővül az ólomkristály gyártás az ajkai üvegyárban

vid/ká-ju -cz

1973. október 31.

kidolgozták a gyártmányfejlesztési tervet, elkészítették a jövő évi gyártásra váró mintakollekciót az ajkai üvegyárban. összesen több mint 300 formából választottak ki a legszebbeket és azokból 30 kollekciót, likörös, boros, pezsgős, sörös, vi-zes stb. készletet gyártottak. a jövő évi tervet és a mintákat alapvetően meghatározza, hogy 1974-ben újabb 20 százalékkal nő az ólomkristály gyártás, amelyet az ideai nagymérvő műszaki fejlesztés és a csiszoló létszám bővítése tett lehetővé. ezekből az értékes termékekből, - ivókelyhekből, vázából és hamutálakból - elsősorban a hagyományos mintázatuakat igénylik a vásárlók, így az iparművészetnek évről-évre megújuló feladat a hagyományos minták új variációinak megtervezése. a jövő évre számos új variáns készül, amelyek közül a legértékesebbek az ugynevezett sudéta mintázatu poharak, kelyhek - matt rózsával történő díszítése. ezeket a hagyományos ólomkristály készleteket főleg az egyesült államokba, kanadába és angliába szállítják. a sima felületű kelyheket rendeltek, ezeknek fő díszé az üveg csillogása és formája. a tetszetős forma kialakítására új technológiát alkalmaznak ajkán. az ugynevezett folytonos szárhuzással egyszerre képezik ki a kelyhet és annak szárát, így kecses formát nyernek. az ólomkristály termelést már teljes egészében leköttették a jövő évre a hazai és külföldi megrendelők. /mti/

--

- 11 -

NA
+ a franciák és olaszok

bb 12. megfejtették a ,, hazajárólélek,, sírjának titkát

vid/ká-ju -cz

1973. október 31.

a keszthely-dobogómajori késő-romai temető feltárásánál, az 57-es számú sírban furcsa elhelyezkedésű leletek ejtették gondolkodóba a balatoni múzeum régészeti. a késő-romai telep temetőjében ez az egyetlen sír volt eltérő tájolású és a benne talált csontváz is szokatlan pózban, lefelé fordítva feküdt.

a rejtélyre dr. sági károly, a balatoni múzeum igazgatója keresett választ, akinek feltevése szerint az 57-es sírba olyan férfit temettek, akit már korábban megbélyegezett a telep lakosága. erről vallott a sír eltérő tájolása, szokatlan elhelyezése, amivel - a teleplakók hite szerint - a tulvilági boldogságtól igyekeztek elzárni. a csontváz különleges helyzete és egyéb jelek arra vallanak, hogy ezt a sirt felbontották és a halottat lefelé fordították, hogy ,, hazajáró lelekét,, visszatartsák. az akkori felfogás szerint ugyanis a lélek - amely a szájon át távozik - hazajár és ártó cselekményt is okozhat. ilyennek vélték a pusztító járványokat és betegségeket. feltevés szerint a dobogói késő-romai telepen is valamilyen rendkívüli esemény történt, amelyet a ,, rossz ember lelkeké,, tulajdonítottak. a telep lakói ezt a veszélyt igyekeztek elhárítani azzal, hogy az elhunytat megfordították sírjában, mintegy elzárva ezzel a ,, lélek hazajárásának,, lehetőségét. /mti/

--

bb 13. üzleteket törtek fel, vonatokon loptak

i bc/mm-ju zs la

1973. október 31.

fiatalemberek sorozatos bűncselekményei ügyében ítélezett a központi kerületi bíróság. a 23 éves köte istván biatorbágyi lakos, a 22 éves böhm istván síófoki lakos, a 21 éves tángyesz zoltán tiszakarádi lakos és a 25 éves maróti béla bordányi lakos állandó munkát nem vállalhat /alkalmat is csak ritkán/, s létfenntartása költségeit vagyon elleni bűncselekményekből fedezte. köte, böhm és maróti egy éjszaka budapesten behatolt az alfa mozi épületébe, felfeszítette a pénztárajtókat, valamint a büfét és a könyvtérjesztő vállalat könyvespultját.

/ folyt. köv./

- 12 -

g

bb 13. / üzleteket ... 1. folyt./-ju

elvitték a kezük ügyébe került aprópénzt 1.500 forint értékű árut és számos könyvet, közöttük értékes lexikonokat. köte és böhm biatorbágyon a lakat és az ajtó felfeszítésével éjszaka bejutott egy étterembe és onnan szintén váltópénzt, valamint ital-árut és nagyobb mennyiségű cigarettát loptak. hasonló bűncselekményt követett el böhm és tángyesz nyiregyházán, ahol éjszaka egy élelmiszerüzletből különféle árucikkeket emeltek el. ez idő tájt budapesten maróti az éjszakai órákban a rákóczi uton betört az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat egyik boltjának kirakata, s onnan nagyobb mennyiségű bizzuárut kiemelt. ezeket másnap köte és böhm közreműködésével értékesítette. e cselekményeknél a jogtalanul eltulajdonított holmikon kívül a helyiségek meg rongálásával is jelentős kárt okoztak. a fiatalemberek ezenkívül több alkalommal loptak utazás közben vonatokon. tángyesz egy járokszallási üzletben élelmiszervásárlás közben nagyobb összeget kiemelt egy ittas férfi zsebéből, majd a pénzt böhmmel közösen elköltötte.

a bíróság köte istvánt 3 évi, böhm istván 2 évi és 2 hónapi, tángyesz zoltánt másfél évi, maróti bélát 10 hónapi szabadságvesztésre ítélte, s kártérítésre is kötelezte. /mti/

- 13 -

g

bb 14. több gyermekruha, bővülő kereskedelmi hálózat, szigorú árellenőrzés - három főhatóság a gyermekek ellátásának helyzetéről

i sl ol ni gné ie bh -cz

1973. október 31.

a minisztertanács a közelmúltban hozott népesedéspolitikai határozata kötelezi a könnyűipari és a belkereskedelmi minisztert, továbbá az országos anyag és árhivatal elnökét, gondoskodjanak arról, hogy a gyermekek ellátásával kapcsolatos alapvető cikkek kellő mennyiségben és minőségben álljanak rendelkezésre, s továbbra is fokozottan és szigorúan ellenőrizni kell a gyermekellátási cikkek árait.

az mti munkatársai megkérdezték a három említett főhatóság illetékes vezetőit, milyen intézkedéseket tettek a minisztertanács határozatának végrehajtására.

Könyvűipari minisztérium

gyermekholmikból az idén a terveknek megfelelő mennyiség készül. a megkülönböztetett figyelem már az év második felétől érezhető volt; gyorsan pótolták az időszaki hiányokat. jövőre tovább fokozzák a termelést, és a gyermekholmik gyártása kiemelt helyen szerepel a most készülő 5. ötéves tervben is.

a belkereskedelemmel együtt most közösen mérik fel a jövő évben várható igényeket, hogy az adott lehetőségek között ezekhez igazítható az ipar munkáját. a vállalatokat erkölcsileg és anyagilag egyaránt ösztönzik az ellátás javítására. szem előtt tartják ezt akkor is, amikor a vállalati fejlesztések központi támogatásáról, a hitelforrások megnyitásáról döntenek, hogy ilyen módon is érdekeltté tegyék a gyárakat a gyermekholmik termelésének fokozásában.

az igények, az alapanyag és a kapacitás „szembesítése”, után már most nyilvánvaló, hogy jövőre az ideinél jóval több hazai gyártású gyermekholmi kerül a boltokba. így például a legnagyobb szállítók egyike, a férfi fehérneműgyár fiuingból az idei 770 000-rel szemben jövőre 900 000 darabot szállít, a zalaegerszegi ruhagyár gyermekkabátból 97 ezerről 119 ezerre növeli belföldi szállításait.

/folyt. köv./

- 14 -

7.55 bh

g^{nc}

bb 14. /több gyermekruha... 1. folyt./ bh

előreláthatólag jövőre is kevés lesz a hazai kötöttáru, ezt importtal kell majd pótolni. azonban mindegyik érintett gyár maga is megteszi a szükséges erőfeszítéseket. a budapesti finomkötöttáru gyár például az idei 51,6 tonnáról 56,2 tonnára emeli belföldre szánt termelését. az ellátás javításába bevonják a szövetkezeti ipart is. a legkisebbeknek a győri textilipari vállalat „szállítja”, a pelenkát, várható igényeiknél még valamivel többet is. ugyanis szegettáruból az idei 1455 ezer négyzetméterrel szemben 1974-ben 1,572 000 négyzetméterre növelik a termelést, szegetlenből pedig a belkereskedelem által igényelt 586 ezer négyzetméter helyett 600 ezer négyzetméternyit szőnek.

fokozzák a gyermeklábbelik termelését is. az év második felében ugyan átmenetileg probléma volt a 19-22-es méretű kisgyermekcipőkkel, ám gyorsan és hathatósan intézkedtek. 1974-75-ben - a belkereskedelem jelzéseinek megfelelően - az ideihez képest körülbelül 100 ezer párral növelik a termelést, de felkészültek menetközben felmerülő igények kielégítésére is. a vállalatok terveik összeállításánál ugyanis már számoltak a várhatóan növekvő kereslettel, amellyel lépést kívánnak tartani mennyiségben, választékban egyaránt.

a minisztériumban elmondották: a gyárak, üzemek általában felismerték a gyermekruha-ellátás társadalmi jelentőségét és ezért vállalták - noha számukra nem mindig gazdaságos - a kívánt mennyiségű gyermekholmik elkészítését.

belkereskedelmi minisztérium

bár a ruházati ipar már több rendelést fogad a kereskedelemtől, mint eddig, a kínálat kiegészítésére és a választék növelésére továbbra is importálnak esetenként gyermekholmikat az ndk-ból, olaszországból és romániából.

a fővárosban tavasz óta 25-ről 28-ra szaporodott a rögzített termékek árusítására kijelölt üzletek száma, amelyekben továbbra is biztosítják a jó áruellátást. sokhelyütt alakítanak ki újabb gyermekruha osztályokat. a szivárvány áruház decemberben a bartók béla uton nyit új babakelengye-boltot, a centrum áruházak kismama osztályokat hoznak létre, saját termeléstessel növelik a választékot, s anyagilag ösztönzik a gyermekruha-eladókat. az uttörő áruházban megszüntetik a nem kifejezetten gyermekruhák árusítását. a ruházati bolt vállalat a szent istván köruton nyit kétszintes hófehérke boltot, a kelenföldi lakótelepen 150 négyzetméteres hófehérke bolt épül, s a flórián téren az óbudai lakótelep ellátására szeretne új boltot nyitni.

/folyt. köv./

- 15 -

To g⁴⁰

bb 14./több gyermekruha... 2. folyt./ bh

mind több ~~szükség~~ s mind nagyobb választékban bérelheti a kisgyermek ellátásához rövidebb ideig szükséges tartós fogyasztási cikkeket. az iparcikk-kölcsönző és szolgáltató vállalat a jelenlegi 5710 gyermekkoscihoz jövőre 20 iker-, ezer mély- és 100 sportkoscit vásárol. ujdonság lesz az összecukható lengyel sportkosci, a felfújható műzeskosár, az etetőszék és a hátton hordozható szék. gyermekmértékben jövőre már több mint tizedet kölcsönöz a vállalat. a kölcsönzési árak évek óta változatlanok. jövőre 3.5 millió forintot fordítanak beszerzésre, az ez évi 2,2 millióval szemben.

különösen a dolgozó kismamáknak jelent segítséget a bébi-ételek növekvő mennyisége és választéka. az ez évi 900 tonna helyett jövőre 1300 tonnát készít a konzervipar, 12 féle pépes ételből. bulgáriából nyolcféle bébiételt importálnak mintegy 30 vagonnal, s a választékot tőkés behozatallal is bővítik. a csecsemők tejporállítását a hazai gyártás 16-17 százalékos növekedésével és 95 vagonos szocialista importtal biztosítják, így jövőre az eddiginél több boltban tudnak az ünnepek előtt a tej helyett tejport adni. a minisztérium javasolja: árusítsák az élelmiszerboltokban is a most csak gyógyszertárakban kapható csecsemőtápszereket.

országos anyag és árhivatal:

az árhatóságok az év eleje óta szigorúan ellenőrzik a gyermekellátási cikkek árait. a tapasztalatok szerint most már ritkábban fordul elő helytelen kalkuláció, indokolatlan ár-emelés, s nemcsak a maximált áru cikkek, hanem a szabadárú árak is stabilizálódtak. azon a címen sem engedélyeznek áremelést, hogy a gyerekek ma magasabb növésűek, mint ezelőtt, s így a ruhához több anyagot használnak fel. bebizonyosodott ugyanis, hogy szakszerű szabással, a hulladékok csökkentésével valóban a nyúlánkból méretekhez sem kell több anyagot felhasználni. más a helyzet az új divattal járó egyre szélesedő nadrágokkal, amelyek több anyagot emésztenek fel a normál szabásuaknál. ilyen esetekben bizonyos áremelkedést nem lehet megakadályozni, arra azonban az árhatóságok ügyelnek, hogy divatos szabás címén se kalkuláljanak az indokoltnál magasabb árakat.

az árhivatal valamennyi árhatóságot felhívta, hogy továbbra is szigorúan ellenőrizzék a gyermekellátási cikkek árait. a legjelentősebb témákat maga az országos anyag- és árhivatal vizsgálja. az év hátralévő szakaszában széleskörűen ellenőrzik a többi között a gyermektápszerek, iskolaszerek, gyermekbutorok árait, s valamennyi árhatóság folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermekruházati cikkek árainak alakulását. szükség esetén fegyelmi, bírságolási, esetleg büntetőeljárást kezdeményeznek. a tapasztalatokról minden negyedévben tájékoztatják a tárcaközi ár és termékforgalmazási bizottságot, illetve a kormányzati szerveket. /mti/

- 16 -

8.30 bh

16 9 h 2

bbb 15. kétmillió kályha fűtőolaj-ellátására készült fel az áfor - többszáz új elárusítóhely

i sb/gg szb ie la

1973. október 31.

a belkereskedelem számításai szerint az idén 320-350 ezer újabb olajkályhát szereznek be a háztartások, így az év végén az országban már mintegy kétmillió olajkályha fűti a lakásokat. a kályhák folyamatos ellátása érdekében az áfor az idén 730.000 tonna háztartási tüzelőolaj értékesítésére készült fel. a téli nagy forgalom enyhítésére a nyári kedvezményes akcióban 80.000 tonna tüzelőolajat adtak el, s a tárolást is segítette az áfor azzal, hogy 16.000 használt hordót bocsátott a lakosság rendelkezésére.

a nagy téli forgalom gyorsabb lebonyolítására gondoskodtak háztartási tüzelőolajjal előre megtöltött kannákról is. a téli idényben másfél millió „előre csomagolt és töltött”, kanna értékesítésével számolnak. ezért két félautomata töltőberendezést is beszerettek, hogy biztosíthassák az igényeknek megfelelő folyamatos ellátást. a folyékony tüzelőanyag beszerzését többszáz újabb elárusítóhely létesítésével is megkönnyítették. így ebben a szezonban már 761 áfor-eladóhelyen és 3.692 viszonteladónál kaphatnak fűtőolajat a vásárlók. az ellátás tehát jobb lesz a tavalyinál. a zord időjárás okozta szállítási nehézségek azonban közbeszólhatnak, esetenként megzavarhatják a folyamatos ellátást, mert az elárusítóhelyek nem rendelkeznek olyan nagy raktárakkal, amelyekben hosszabb időre elegendő fűtőolaj-készletet halmozhatnának fel. ezért ösztönözte az áfor a háztartásokat különböző kedvezményekkel az olaj otthoni tárolására.

az év utolsó hónapjaiban és a jövő év első negyedében szükséges kőolajtermékek - az ipar tájékoztatása szerint - a hazai termelésből, a meglévő készletekből és az importból rendelkezésre állnak. tavaly a legnagyobb forgalmat októberben bonyolították le, s idén is hasonló a helyzet. várhatóan 470.000 tonna benzint és gázolajat értékesítenek októberben, mintegy 80.000 tonnával többet az egy évvel ezelőttinél. /mti/

8.32/szb

-17-

16 9 h 2

bb 16. külföldi fácánvadászok borsodban

vid-ká szb -cz

1973. október 31.

az utóbbi évek tervszerű vadgazdálkodásának eredményeként elszaporodtak az apróvadak borsodban. különösen a fácánállomány gyarapodott erőteljesen. a közelmúltban több mint tízezer keltegetett fácánt engedtek szabadon. a színes tollazatu, izletes husu madár elsősorban a tiszamenti csenderesekben, mezőcsát, tiszatarján környékén valamint sátoralajaujhely és megyeszó vidékén érzi jól magát.

a vadásztársaságok az idén huszonötezer fácánkakast lehetnek ki. ebbe „besegítenek”, a külföldi vadászok is, akik olaszországból, franciaországból és ausztriából érkeznek. /mti/

--

bb 17. regionális vízmű és szennyvizeztisztító épül szombathelyen

vid-ká szb -cz

1973. október 31.

szombathely vízellátásának végleges megoldására regionális vízművet építenek. a várostól 12 kilométerre kenéz és ikervár községek térségében találtak olyan réteget, amely megfelelő mennyiségű és minőségű vizet szolgáltat. innen vezetékén jut majd a városba az ivóvíz.

a 160 millió forintos költséggel létesülő regionális vízművet két ütemben építi meg a dunántúli vízügyi építő vállalat. az első ütem a jövő év végére készül el. a kutakat már kifúrták és megépült a szombathelyen elkészült a tároló medence, amely a vezetékén érkező vizet fogadja. a 24 méter átmérőjű óriás betonteknő 2.500 köbméter viz befogadására alkalmas. a víz adagolása elektromos vezérléssel történik. az első ütemben napi 7.500 köbméterrel nő a város mostani napi 21.500 köbméteres vízhozama. a második ütemben még egy vezeték épül, szintén 7.500 köbméter viz szállítására. ekkor építik meg az újabb tárolómedenét is.

file.

szombathely még egy jelentős kommunális létesítménnyel gazdagodik: új szennyvizeztisztító épül. iszaptechnológiája hazánkban teljesen újnak számít majd: svéd berendezést vásárolnak, létegetéssel semmisíti meg az iszapot. a beruházás teljes elkészülése 1976 végére várható. /mti/

--

8.40/szb

-18-

To 9⁴⁰

Lamely

bb 18. megemlékezés szücs istvánról, debrecen történetirójáról

vid ká bh -cz

1973. október 31.

szerdán a hazafias népfront debreceni városi klubjában ünnepséggel fejeződött be a hajdu-bihar megyei muzeumi és műemléki hónap. közgyűlést tartott a hajdu-bihar megyei muzeumbarátok köre. a közgyűlésen megemlékeztek szücs istvánról, debrecen történetirójáról, a százéves debreceni történeti monográfia szerkesztőjéről. /mti/

--

bb 19. rendőrségi hírek

bh -cz

1973. október 31.

kistelek belterületén horváth józsef 62 éves rakodómunkás, kisteleki lakos személygépkocsijával áttért a menetirány szerinti baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő kamion tehergépkocsival, ami felborult. a baleset következtében a személygépkocsi utasa, csapó józsefné 28 éves tanár, kisteleki lakos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. horváth józsef és csapó józsef 32 éves diszpécser, kisteleki lakos könnyű sérülést szenvedett. a keletkezett kár a két gépkocsiban kb 100 ezer forint.

a füzesabony és kerecsend közötti uton gyurkovics lászló 47 éves csoportvezető, budapesti lakos személygépkocsijával áttért a menetirány szerinti baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival. mindkét jármű felborult. a baleset következtében a személygépkocsi vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt, a tehergépkocsi utasa, laczkó ferenc 42 éves gépkocsivezető, mezőkövesdi lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a keletkezett kár a tehergépkocsiban 40 ezer, a személygépkocsiban 30 forint. a balesetekkel kapcsolatos vizsgálat, illetve eljárás folyamatban van.

xx x

a nyugat-magyarországi fűrészüzem szombathelyi gyáregységében üzzeeeeeeeeeeeeeeeeee ségében üzemmzavar elhárítása közben egy alkatrész a hengerhez szorította takács lászló 46 éves gépkezelő, vasszécsényi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a felelősség megállapítása a munkavédelmi szakértő bevonásával folyamatban van. /mti/

--
- 19 -

10.40 bh

Tólkó

bb 20. munkásvédelmi vetélkedő székesfehérvárott

vid ká bh -cz

1973. október 31.

az országos munkásvédelmi vetélkedő elődöntőjét szerdán székesfehérvárott, az szmt székházban rendezte meg az ipari szövetkezetek országos tanácsának szociálpolitikai bizottsága. az üzemi balesetek megelőzését, a munkásvédelmi ismeretek bővítését szolgáló vetélkedőn a megyei szintű versenyek győztesei vettek részt, a legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó csapatok országos vetélkedőn mérik majd össze tudásukat./mti/

--

bb 21. garázdát ítéltek el

vid ká bh -cz

1973. október 31.

garázda módon viselkedett *Julius* 31-én velencén kolompár Mihály 33 éves kápolnásnyéki lakos. a vasutállomásról hazafelé tartva botránnyos módon veszekedett élettársával, s többször meg is ütötte az asszonyt. egy idős járókelő az asszony védelmére kelt. kolompár ezen feldühödve kést rántott, s azzal két helyen is megsebezte a szerencsétlen embert, aki nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. a székesfehérvári megyei bíróság fellebbezési tanácsa garázdaság miatt jogerősen nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélte a garázdát./mti/

--

bb 22. Lezárták a sió csatornát

vid ká bh -cz

1973. október 31.

a sió csatornát, amelynek zsilipjeit október 21-én nyitották meg az őszi vízeresztésre, szerdán ismét lezárták.

az októberi vízeresztés alkalmával próbálták ki a gemenci erdőnél épült duzzasztómű zsiliprendszerét, de a csatorna feltöltését felhasználták a hajók usztatására is. az elmúlt napokban indították el a balatonról a dunára és a tiszára a balatonfüredi hajógyárban készült új vízijárműveket. a többi között elindult állomáshelyére az első tiszai jégtörőhajó és leuszott a dunára az első magyar furóhajó, amely a mederben végrehajtandó sziklarobbantások előkészületeinél segít a folyam-szabályozó szakembereknek.

a tiznapos vízeresztés alkalmával a kiválmaknak megfelelően „megcsapolták” a balatont is. a jégképződés előtt beállították azt a szintet, amely a legmegfelelőbb és legbiztonságosabb a téli időszakban./mti/

--
- 20 -

11.05 bh

Tó 12³⁸

bb 24. zártrendszerű napraforgótermelés hatezer hektáron - növekszik a kereslet a növényolajipari termékek iránt

1 jf/trt szb 1e -cz

1973. október 31.

a növényolajipari üzemek másfél hónap alatt 6.500 vagonnyi napraforgómagot vettek át a termelőktől, akik az őszi betakarítás idején szinte menetrend szerinti pontossággal szállították az ipari alapanyagot és ezzel megkönnyítették a feldolgozó vállalatok munkáját - mondották az mti munkatársának a növényolajipari és mosószergyártó országos vállalat illetékesei. a napraforgó törése országsszerte befejeződött, a jóminőségű termést azonban még nem mindenhol vették át az üzemek. az év végéig várhatóan mintegy 10.000 vagonnyi napraforgó kerül az üzemek tárolóiba; azért nem több, mert a vállalati raktárak befogadóképessége korlátozott. emiatt mintegy 1.500-1.800 vagonnyi növényolajipari alapanyagot a négy legnagyobb napraforgótermelő megye gazdaságai bértárolással a jövő év első negyedéig helyben tartanak, és többhónapos raktározás után küldik a magot feldolgozásra az olajipari üzemekbe.

az egészséges táplálkozás szempontjából fontos étolaj termelésének fejlesztésére az ipar már idén - a termelőkkel együtt - nagy erőfeszítéseket tett. a termesztés technológiája az elmúlt két évben alakult ki, és a szakemberek hozzáálltak a legjobban bevált módszerek elterjesztéséhez; 1973-ban nyolc bázisgazdaság foglalkozott a növényolajipari alapanyagok termesztésével, a hozzájuk csatlakozó tsz-ek és állami gazdaságok kötelezettséget vállaltak, hogy messzemenően betartják az előírásokat. a legkorszerűbb, ugynevezett zárt termelési technológiával idén 6-7 ezer hektáron termesztettek olajos magvu növényeket. jövőre kiterjesztik a termőterületet, és még szorosabban fűzik a mezőgazdasági üzemek és az ipari vállalatok kapcsolatát.

az idén eddig forgalomba hozott étolaj és margarin természetesen még tavaly betakarított alapanyagokból készült. szeptember végéig az elmúlt év azonos időszakához képest tíz százalékkal több napraforgóolajat állítottak elő a vállalatok, s a margarintermelést is fokozták. különösen a külföldi licenc alapján gyártott rama margarin iránt nőtt meg a kereslet, mégpedig olyan mértékben, hogy időszakonként nem is tudják teljesen kielégíteni.

a növényolajipar az év hátralevő heteiben hozzálát az idei termés feldolgozásához, a szakemberek a fogyasztói igények további növekedésére számítanak, ezért lehetőség szerint fokozzák a gyártást./mti/

--

11.13/szb

-21-

Tó 12³⁸

bb 23. egészségház a zánkai úttörővárosban

vid ká bh -cz

1973. október 31.

a zánka és akali között épülő balatoni úttörővárosban új objektumot adtak át rendeltetésének; elkészült az egészségház, a mini-kórház, ahol egyidejűleg harminc beteget részesíthetnek kezelésben, szerdán kezdte meg működését. az úttörőváros egészségügyi központjának orvosi ellátását-ideiglenesen- a veszprém megyei gyermekkorház vállalta./mti/

--

bb 25. megemlékezés villányi andrás rendőrezredestől

k se bh -cz

1973. október 31.

villányi andrás volt rendőrezredesté szünetelésének 60. évfordulója alkalmából szerdán ünnepélyes külsőségek között katonai tiszteletadással megkoszorúzták a farkasréti temetőben.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának koszorúját kónyi gyula a kb tagja, a belügyminisztérium koszorúját baranyai györgy rendőrezredestől, a budapesti rendőrfőkapitányság vezetője helyezte el./mti/

--

bb 26. dr. szalai béla

tr si le bh -cz

1973. október 31.

külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével szerdán magyar delegáció utazott bejrutba, a libanonban első ízben megrendezésre kerülő önálló magyar kiállítás megnyitása alkalmából. a delegáció vezetője libanoni tartózkodása alatt tárgyalásokat folytat a két ország gazdasági kapcsolatainak kiszélesítéséről./mti/

--

- 22 -

161350

bb 30. egymilliárd forint értékű gép szolnok megye mezőgazdasági üzemének - az agroker szocialista brigádvezetőinek találkozója szolnokon

vid ká bh -cz

1973. október 31.

a mezőgazdasági nagyüzemek gépi és műtrágya kiszolgálásában fontos szerepet betöltő szolnok megyei agroker vállalat szocialista brigádvezetői és ujtói tanácskoztak szerdán szolnokon. megvitatták a vállalat munkáját, a tökéletesebb munkaszervezés, a mezőgazdaság gyorsabb, pontosabb kiszolgálásának teendőit. a munkáskollektíva 93 százaléka az idén már szocialista brigádokban dolgozik és ennek jótékony hatása a tervfeladat teljesítésében is lemérhető. a vállalat az idén október végéig több mint egymilliárd forint értékű mezőgazdasági gépet, műtrágyát és egyéb eszközt értékesített. mintaszerűen oldották meg az alkatrészellátást is: a megyében sehol sem akadályozta alkatrészhiány a gépek munkáját. a gabonabetakarítás és az őszi munkacsucok idején készenléti szolgálatot tartottak a szocialista brigádok és ünnepnapokon is fogadták a gazdaságokból érkező vásárlókat./mti/

--

bb 31. megnyitott az orvos-egészségügyi dolgozók

hi bh -cz

1973. október 31.

szakszervezetének iii. nemzetközi kiállítása: a szakszervezet dr. Münnich ferenc utca 32. sz. alatti székházában több, mint száz szerző körülbelül háromszáz színes és fekete-fehér felvétele, illetve diapozitív képe tekinthető meg november 3-ig./mti/

--

bb 32. emlékünnepség és kiállítás gyomán a magyar könyvnyomtatás 500. évfordulója alkalmából

vid ká bh -cz

1973 október 31.

az első magyarországi nyomtatott könyv, a chronica hungarorum megjelenésének ötszázadik évfordulója alkalmából szerdán ünnepséget rendeztek gyomán. a községi tanács dísztermében haimann györgy kandidátus, a magyar iparművészeti főiskola tanszékvezetője méltatta a magyar könyvnyomtatás fejlődését. az évforduló tiszteletére „ az ötszázéves magyar könyv és békés megye „ címmel kiállítás nyílt gyomán a kner muzeumban, amelyen főként a világhírű kner nyomdában készült könyveket tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

--

- 23 -

161350

bb. 27. zsolnay hédi-est a fészek klubban

i nn/fk/fé zs -cz

1973.október. 31.

csütörtökön este nyolc órakor a fészek klubban ismét megrendezik a népszerű fészek-esték produkcióját, amelyben ezúttal zsolnay hédi lesz a házigazda. közreműködik: kiss kati, rudas gábor és turán lászló. /mti/

..-

bb. 28. kenyérgyári rekonstrukció

vid/fé ká -cz

1973. október 31.

befejezték a nagybányai sütőüzem rekonstrukcióját, s szerdán üzembe helyezték az új berendezéseket. a négy millió forintos beruházásból végrehajtott korszerűsítés eredményeként a nagybányai kenyérgyár egyebek között lengyel alapanyagokkal gyarapodott. az üzem naponta tíz-és fél tonna kenyeret, péksüteményt állít elő, ellátja nemcsak a bányászváros, de a környékbeli községek lakosságát is. /mti/

..-

bb. 29. tinódi emlékünnepe sárvárrott

vid/fé ká -cz

1973.október. 31. /mti/

emlékünnepe rendeztek szerdán a sárvári tinódi gimnáziumban az iskola névadója halálának évfordulója alkalmából. hagyomány az októbervégi megemlékezés, amelyen a műsor mindig ugyanaz, csak a szereplők változnak. ez alkalommal hozták nyilvánosságra az iskolai helytörténeti pályázat eredményét. a pályázók tinódi korából helytörténeti témát dolgoztak fel. az idei győztes - s egyúttal a sárvárrott élő szobrászművész, németh mihály által adományozott kisplasztika tulajdonosa - vörös ferenc második osztályos tanuló.

a jövő évi tinódi évfordulóra új pályázatot írtak ki az idejéhez hasonló feltételekkel. /mti/

..-

13.10./fé

- 24 -

1013⁴⁰

bb 34. időjárásjelentés

bh -cz

1973. október 31.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán délben:

szeles, hűvös idő

európa nyugati felén, a stockholm-poznan-budapest-athén vonaltól nyugatra magas légnyomású légköri képződmény határozza meg az időjárást. derült vagy csak mérsékelt felhős az ég, reggel sokfelé ködös, de ettől eltekintve száraz az idő. a szovjetunió európai területén mérsékelt égövi ciklon helyezkedik el és erősen felhős, vagy borult időt, ukránia déli részén esőt, máshol kiterjedt havazást okoz. a ciklon nyugati oldalán erős északi széllel hideg, sarkvidéki levegő áramlik a szovjetunió nyugati határvidékeken és a kárpát-medencén át délkelet-európa felé. hazánk időjárását a következő 36 órában is ez a hideg levegő határozza meg.

hazánkban kedden erősen felhős idő volt, a nap csak egyes helyeken sütött ki néhány órára. többfelől jelentettek esőt, a csapadék mennyisége csak helyenként ért el mérhető mennyiséget, de itt sem volt több 1-2 mm-nél. a hőmérséklet napközben a nyugati megyékben 11-13, máshol általában 7-11, az északkeleti, északi megyékben csak 5-7 fokig emelkedett. a szerdára virradó éjszaka első felében még erősen felhős volt az ég, néhány helyen ismét hullott kevés eső. az éjszaka második felében felzakadozott, több vidéken teljesen el is oszlott a felhőzet és az északkeleti, északi megyékben 0 mínusz 4, máshol plusz 1 -plusz 6 fokig lehült a levegő. szerdán délelőtt kisebb felhőátvonulások voltak, csapadék nélkül. 11 órára 7-9 fokig emelkedett a hőmérséklet

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 7,8 fok volt, a százéves átlagnál 0,7 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 mm, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig:

időnként megnövekvő felhőzet, néhány helyen, inkább csak az ország keleti felén, futó esővel, havas esővel. élénk, helyenként erős északi szél. hűvös idő, éjszakai fagyok. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0 mínusz 5, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 6-10 fok között.

a duna vízállása budapestnél 187 centiméter. /mti/

..-

- 25 -

1013⁴⁰

bb 33. fáy andrás emléktáblát lelepleztek le szeghalmon

vid ká bh -cz

1973. október 31.

szeghalmon szerdán a fáy andrásról elnevezett lakótelep egyik otp lakásának falán leleplezték fáy andrás domborművét, ~~baza~~ barna fővárosi szobrászművész alkotását. fáy andrásra, aki 130 évvel ezelőtt hazánk első takarékpénztárát létrehozta a világtakarékossági nap békés megyei megnyitójának alkalmából emlékezett szeghalom lakossága. /mti/

--

bb 35. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke 13 óráig

se bh -cz

1973. október 31.

1. november 7-i ünnepek
2. őszi halászat
3. fehérvári ut
4. új termékek a pápai textilgyárban
5. pályázat
6. nyit a csemege áruház
7. pékmúzeum
8. a szovjet kultúra hete
9. darvak
10. korrekciós osztályok
11. ólomkristály gyártás
12. késő-római temető
13. vonatokon loptak
14. több gyermekruha
15. fűtőolaj-ellátás
16. fácánvadászat
17. vízmű épül szombathelyen
18. megemlékezés szücs istvánról
19. rendőrségi hírek
20. munkásvédelmi vetélkedő
21. garázdát ítéltek el
22. lezárták a siót
23. egészségház zánkán
24. zártrendszerű napraforgótermelés
25. megemlékezés villányi andrásról
16. szalay béla
27. zsolnai hédi
28. kenyérgyári rekonstrukció
29. tinódi ünnepség
30. szocialista brigádok tanácskozása szolnokon
31. eü. dolgozók kiállítása
32. emlékünnepség gyomán
33. fáy andrás emléktábla
34. időjárásjelentés
35. hírjegyzék

/mti/

--

- 26 -

bb 36. kgst tagállamok tudományos szakértőinek tanácskozása

szegeden

1973. október 31.

vid szb -cz

az akadémia biológiai központjában szerdán a kgst tagállamok tudományos szakértőinek háromnapos tanácskozása kezdődött meg. straub f. brunó akadémikus, a szegedi kutató központ főigazgatója a házigazdák nevében üdvözölte a megbeszélésen résztvevő öt európai szocialista ország képviselőit. ezután dénes géza, az mta levelező-tagja, a biológiai központi biokémiai intézetének igazgatóhelyettese elnökletével megkezdődött az eszmecsere.

a tanácskozás célja, hogy a kgst országok tudományos és műszaki együttműködésének keretében, a molekuláris biológia és biokémia területén levő kapcsolatok további kiszélesítésére és fejlesztésére dolgozzanak ki ajánlásokat, amelyeket majd magasabb szintű fórum elé terjesztenek elő jóváhagyásra.

ez év júliusában prágában a szakértők egyik előzetes megbeszélésén már javasolták, hogy a molekuláris biológia témakörében az mta szegedi biológiai központjában koordinációs központot hozzanak létre a mostani tanácskozáson az ezzel kapcsolatos szervezeti kérdésekre, tudományos témák részterületeinek koordinációjára teszik meg észrevételeiket a résztvevők. az általuk összeállításra kerülő együttműködési programtervezet kidolgozásánál figyelembe veszik a kgst tagállamok által 1970-1972 között kidolgozott, a molekuláris biológia fejlődésére vonatkozó prognózist. ez tartalmazza azokat a főbb problémaköröket, amelyekben az elkövetkező 15-20 év alatt a legnagyobb fejlődés várható.

a szegedi tanácskozás javaslatait, ajánlásait jegyzőkönyvben rögzítik. az okmányt pénteken írják majd alá a tagországok képviselői. /mti/

--

bb 48. népi ellenőrök kitüntetése

vid-ká szb -cz

1973. október 31.

Ünnepségen emlékeztek meg szerdán salgótarjánban a népi ellenőrzési bizottságok 15 évvel ezelőtti megalakulásáról. az ünnepségen péteri istván, a központi népi ellenőrzési bizottság általános elnökhelyettese tizenöt népi ellenőrnek nyújtott át kiváló népi ellenőr kitüntetést, kneb elismerő oklevelet, valamint törzsgárda jelvényt. /mti/

--

13.40/szb

10/42

-27-

bb 38. biztonsági árvédelmi töltés épül a hármas-körösön

vid szb -cz

1973. október 31.

a hármas-körös kungyalu és kunszentmárton közötti négy kilométeres szakaszának jobb partján, nagyarányú töltéserősítési munkát végez a közép-tiszavidéki vízügyi igazgatóság. a folyó 11-es számú árvédelmi szakasza az 1970-es nagy tavaszi áradás idején az egyik kritikus, veszélyeztetett pont volt. a vízállás nyolcvan centiméterrel meghaladta a mértékadó árvízszintet. a nyolc és fél millió forint költségből épülő gátszakasz a régi gátlábtól mintegy tíz-tizenöt méterrel távolabb épül. magasságát úgy képezik ki, hogy az eddig észlelt legmagasabb vízállás felett még másfél méterrel magasabb víznek is ellenálljon.

a gát koronaszélességét is két méterrel bővítik, öt méter szélesre képezik ki. a vízügyi igazgatóság gépi osztagai már a befejező műveletek elvégzésén dolgoznak. százötven ezer köbméter föld beépítésével három és félszáz méter töltés elkészült, végrehajtották a gát védelme szempontjából fontos fűvesítést. a még hátralevő fél kilométer gátszakasz kiépítését november 20-ára fejezik be. ezzel az ötéves árvízvédelmi program idei feladatával végeznek a hármas-körösön. /mti/

--

bb 39. az ifjúság és az ismeretterjesztés - országos ankét miskolcon

vid szb -cz

1973. október 31.

a borsodi szénbányák szakszervezeti bizottsága által szervezett bányász kulturális hetek során szerdán a bányászfiatalok és az ismeretterjesztés viszonyáról tartottak országos konferenciát miskolcon.

a borsodi szénbányák üzeminek kisz vezetőin, valamint művelődési otthon igazgatóin kívül részt vettek a megbeszélésen az országban működő szénbányák ifjúsági vezetői is.

az országosan első alkalommal tartott ilyen tanácskozáson, amelyet az országos ifjúsági ismeretterjesztő réteg tanács közreműködésével szerveztek, az ifjúság életkori sajátosságairól, a kisz szervezetek és az ifjúsági ismeretterjesztés kapcsolatáról rendeztek vitát. ennek során megállapították: a bányászfiatalok körében azok az előadások tarthatnak számot érdeklődésre, amelyek elősegítik szakmai fejlődésüket, kapcsolódnak a napi eseményekhez, tájékoztatást adnak a korszerű műveltségről.

a széleskörű vitát követően módszertani bemutatót tartottak az ismeretterjesztésben használt „segédeszközök”, a magnó, a filmvetítés és a televízió felhasználásával. a kiegészítő előadások a bemutatott témákhoz kapcsolódtak. /mti/

13.50/szb

-28-

Tóth

bb 41. meggyorsul a főváros-környéki települések fejlesztése - ülést tartott a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid gö mmé bh -cz

1973. október 31.

igen gyorsan növekszik a főváros-környéki 44 település - az agglomerációs övezet - népessége. a terület jelenlegi népsűrűsége négyzetkilométerenként 300, amely csaknem háromszorosa az ország más tájainak. a számítások szerint elsősorban a budapesti munkalehetőségek vonzó hatására, 1975-ben már várhatóan 373 ezer ember jó lakóhelyi, utazási, ellátási körülményeiről kell majd gondoskodni.

a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén többek között megvitatta az agglomerációs települések fejlesztésének helyzetét is. a kormány 1971-ben hozott határozatában jóváhagyta budapest főváros és környéke általános rendezési tervét, s felhívta a megyei tanácsot az övezet általános, összevont rendezési programjának elkészítésére. a 44 település csoportonkénti összevont rendezési terve a jövő év első felében készül el. ezen kívül már összeállították a terület közlekedési tervét, a végrehajtó bizottság jóváhagyta a településgyűrű vízellátási és szennyvízelvezetési programját, tovább készülnek a dunakanyar, valamint a ráckevei duna-ág fejlesztési terveinek a kormány elé terjesztésére.

a megyében elsődleges feladatként kezelik az agglomerációs övezet fejlesztését, s már ebben a tervidőszakban is arra törekednek, hogy beruházásaikkal enyhítsék a feszültségeket. így a iv. ötéves terv végére az övezet 33 települése rendelkezik majd ivóvízhálózattal, 12-ben pedig megoldják a szennyvízelvezetést. a községi vízművek építése mellett nagyjelentőségű munka a duna-kanyar regionális vízmű építésének megkezdése, amely a folyam jobbparti és a pilisi karsztvidék településeinek ivóvízellátásáról gondoskodik majd. a távlati cél az, hogy az övezet valamennyi településén épüljön vízmű, s az itt lakók 90 százaléka kapjon vezetékes ivóvizet.

pest megyéből naponta 180 ezer ember - tetemes számban az agglomerációs övezetből - jár budapestre dolgozni. ezért a máv vonalain újabb sínparókat építenek, s több, korszerű szerelvény beállításával, az utazósebesség növelésével javítanak majd a helyzeten. újjáépítik a ráckevei és a gödöllői hév vonalakat s új állomást kap ráckeve. ugyancsak korszerűsítik a 4-es és az 5-ös számú főközlekedési utvonalakat is. megoldották már a mezőgazdaság szocialista átszervezésének eredményeként felszabadult munkaerők, különösen a sok nődolgozó foglalkoztatását. a megyében csaknem 19 ezer nő számára biztosítottak munkalehetőséget, s ezeknek egynegyede az agglomerációs övezetben létesült. /folyt. köv./

- 29 -

Tóth

bb 41. /meggyorsul... folyt./ bh

a főváros környéki települések égető problémája a lakás-helyzet. ezért 1985-ig mintegy 65-70 ezer lakás építését tervezik. az elképzelést többszintes lakótelepekkel kívánják megvalósítani. erre a célra 18 települést vettek számításba, elsősorban azokat, ahol a szükséges közmű és egyéb feltételek már biztosítottak, vagy nagyobb beruházás nélkül megvalósíthatók. gyors ütemben fejlődik az övezet kereskedelmi üzlethálózata. csak a iv. ötéves terv idején 32 áruház, abc-üzlet, étterem-kombinát épül, s közülük több a településgyűrű ellátását javítják. tetemes összegeket költenek az általános iskolák építésére. a megyében 1975-ig tervbevetett 220 tanteremből 196 már megépült, s a jóváhagyott 2005 óvodai férőhely helyett, 5300 gyermek elhelyezéséről gondoskodnak./mti/

--

bb 42. megnyílt a heves megyei műszaki hónap

vid bh -cz

1973. október 31.

egerben a technika házában szerdán az „uj technológiák hatása az emberi gondolkodásra”, címmel előadás hangzott el. ezzel megkezdődött a heves megyei műszaki hónap minden korábbi évinél gazdagabb, igényes rendezvénysorozata. a megnyitó eseményen elmondották, hogy heves megye ipara az országos átlagnál gyorsabb ütemben fejlődik, több kiemelten fontos ipari bázis jött létre az utóbbi években, amelyek jelentősen formálják a vidék arculatát.

az ipari fejlődés gyors üteméhez alkalmazkodva évről-évre gazdagabb programmal rendezik meg heves megyében a műszaki szakemberek e tudományos fórumát, amelyet korábban műszaki napok, majd hetek formájában tartottak. a műszaki hónappá terebélyesedett rendezvénysorozat előkészítésébe, rendezésébe mintegy 20 társadalmi szerv és a megye valamennyi fontosabb üzeme bekapcsolódott. novemberben mintegy 150 jelentős rendezvényre kerül sor, amely átfogja heves megye egész területét; kiállítások, ankétok, előadások, műszaki-termelési bemutatók ismertetik, szemléltetik a vidék ugrásszerű fejlődését. azt is elmondták a megnyitón, hogy az idén a sokrétű szemléletes mondanivaló között is előtérbe került a műszaki fejlesztés szerepének, eredményeinek hangsúlyozása. egerben kiállítás szemlélteti heves megye ipari vállalatainak műszaki fejlesztési eredményeit.

számos üzemben a „nyitott kapuk hete”, keretében ismerkedhetnek az érdeklődők heves megye sokarcu ipari termelésével. a heves megyei műszaki hónap - amely ezúttal számos műszaki és termelési újdonságot kínál - november 30-án zárul./mti/

101435
--
- 30 -

bb. 37. országos bányaművelési rekord visontán
- tíz hónap alatt ötmillió tonna szenet termelt a thorez külfejtéses bányauzem

vid/fé -cz

1973. október. 31./mti/

a magyar szénbányászatban eddig példa nélkül álló ki-magasló termelési eredményt jegyeztek fel szerdán a thorez külfejtéses bányauzemben: a visontai bányászok kora reggel bejelentették, hogy felszínre hozták az idei ötmilliomodik tonna szenet. ilyen magas termelési teljesítményt hazánkban még egyetlen bánya sem ért el tíz hónap alatt.

a bányaművelési rekord bejelentése alkalmával az üzem vezetői azt is elmondották, a magyar távirati iroda munkatársának, hogy visontán 1969 júliusában kezdték meg a szén-termelést, azóta évről-évre nagyobb mennyiségű fűtőanyagot szolgáltat az automatizált bánya. 1970-ben mintegy másfélmillió tonna szenet termeltek, 1972-ben már 4,5 millió tonna szenet hoztak felszínre és ebben az évben több mint 6 millió tonna szén termelésére rendezkedtek be.

az idei év különleges programjának teljesítése közben az óriás bányagépeknek sajátos geológiai viszonyokkal is meg kellett birkóznia. a földkotrógépek ugyanis munkájukban kemény homoksziklába ütköztek, amelyeknek megmunkálása lényegesen nagyobb erőfeszítést követel a bányaműveléstől, mint azt a korábbi számítások feltűntették. a visontai bányászoknak figyelembe kellett venni a gagarin hőerőmű sajátos igényeinek kielégítését ugyszólván narakészen.

a példátlan nagy műszaki és szervezési feladatokat bravuros ügyességgel, példás helytállással oldották meg a visontai bányászok.

azt is elmondották, hogy a visontai szénmezőn az idei év tíz hónapjában létrejött eredmények most rekordot jelentenek, de azt is jelzik, hogy az idén megnövekedett feladatokat kell megoldaniuk és ehhez az eredmények szintén tartása, illetve fokozása vezet, amely a bekövetkező téli időszakban különös erőfeszítést igényel. a thorez külfejtéses bányauzem év végig még előreláthatólag egymillió tonna szén termelésével tetézi eddigi teljesítményét, hogy teljes ezévre előírt termelési programját./mti/

--

101435
- 31 -

bb.40. a vállalati üzem- és munkaszervezés fejlesztéséről tanácskozott a vas megyei tanács vb

vid/fé -cz

1973.október. 31. /mti/

a vállalati üzem és munkaszervezés fejlesztését vitatta meg szerdai ülésén szombathelyen a vas megyei tanács vb. többek között megállapították, hogy az üzem-és munkaszervezés korszerűsítésére hozott párt és kormányhatározatok alapján a tanácsi vállalatok középtávu- 1975.év végéig szóló - intézkedési terveket készítettek s ezek végrehajtása javította a szervezési tevékenységet de még nem érte el az elvárható szintet. hibaként vetették fel hogy a segítségadásra hivatott kutató-intézetek irreálisan magas anyagi ellenszolgáltatás ellenében vállalnak külső megbízásokat, például egyetlen központi vállalati szervezeti és működési szabályzat kidolgozásának irányára mintegy egymillió forint melyet csak kevés vállalat képes vállalni.

az üzem- és munkaszervezésben elért eredményeket vállalatokként is értékelték. megállapította a vb, hogy az elhatározott vagy folyamatban lévő szervezési intézkedések megvalósítását akadályozza, hátráltatja a szakember hiány. pozitív eredménynek tartják, hogy a magasabb termelékenységű szinten álló tanácsi vállalatok függetlenített szervező munkaköröket alakítottak ki. felhívták a figyelmet, hogy a kisebb vállalatoknál is akár kapcsolt munkakörben, elsősorban az adminisztratív létszám átcsoportosításával felelős személyeket kell beállítani a szervező tevékenység operatív végzésére. utasította a vb az ipari osztály vezetőjét, hogy a munka-és üzemszervezés színvonalának növelése érdekében a minisztériumok, a mtesz szakosztályai és az ipari osztály felügyelete alá tartozó vállalatok szakembereiből szervezzenek iparági konzultatív bizottságot melynek tevékenysége elsősorban a kisebb vállalatok helyszíni segítségére, az éves programok elemző értékelésére és javaslatok kidolgozására irányuljon. felhívták a figyelmet arra is, hogy a vállalati gazdálkodás értékelése és a vezetők munkájának elbírálása- jutalmazás, premizálás- során fokozott mértékben vegyék figyelembe a munka- és üzemszervezésben kifejtett tevékenységet és az e téren elért eredményeket./mti/

13.50./fé

- 32 -

bb.43. külkereskedelmi forgalmunk a tőkés országokkal is aktív-sajtótájékoztató a külkereskedelmi minisztériumban

t sl/tr/p 1 -cz

1973. október 31.

-az év első kilenc hónapjában az export 20, az import 6.6 százalékkal volt magasabb, mint tavaly ilyenkor - mondotta szerdai sajtótájékoztatóján veress péter külkereskedelmi miniszterhelyettes. az első háromnegyed évben külkereskedelmi aktívumunk a szocialista országokkal nőtt, s 1969 óta először a tőkés országokkal is aktívá-

vált külkereskedelmi egyenlegünk. a tőkés országokba 31 százalékkal több árut exportáltunk, s onnan 16 százalékkal többet hoztunk be, mint tavaly ilyenkor. a szocialista országokba 15 százalékkal növeltük az exportot, az onnan származó import pedig egy százalékkal emelkedett.

gépexportunk igen erőteljesen növekszik, aminek egyik oka, hogy a beruházási ütem tulzott gyorsulásának visszafogásával jelentős mennyiségű gépipari termék szabadult fel export-célokra. szocialista országokba az első háromnegyed évben 30 százalékkal több gépipari terméket exportáltunk, mint tavaly ilyenkor, ezen belül nagymennyiségű mezőgazdasági gépet, számítógépet, élelmiszeripari berendezést, autóbust stb. a tőkés országokba 15 százalékkal nőtt a gépkivitel, s a jelek szerint a gépexportnövelésének ezt a lendületét továbbra is tartani tudjuk.

az export fokozódásában erősen közrejátszott a tőkés piaci konjunktúra további élénkülése, s nem kevésbé az ottani inflációs tendenciák. a tőkés piacon az árak egy év alatt több mint tíz százalékkal emelkedtek, vagyis azonos mennyiségű terméket magasabb áron tudtunk eladni, mint korábban. ugyanakkor természetesen a nyugatról származó importcikkek ára is nőtt, mégpedig tavaly ékez év elején export cikkeink áránál kisebb, az utóbbi időben azonban annál nagyobb mértékben, vagyis az ugynevezett cserearány az elmúlt negyedévben számunkra némileg romlott.

az év hátralévő időszakában mind a szocialista, mind a tőkés viszonylatban az import további emelkedésével számolunk így is valószínűleg nemcsak a szocialista, hanem a tőkés országokkal is aktív marad külkereskedelmünk egyenlege. számítások szerint a szocialista országokból származó importunk éves szinten mintegy 4-5 százalékkal, az export 8-10 százalékkal haladja majd meg az előző évit. a nem szocialista országokkal folytatott kereskedelmünkben a már kialakult tendencia folytatódik az év hátralévő szakában is, legfeljebb annyi változás várható, hogy az import némileg tovább fokozódik.

/folyt köv ./
14.00/p

-33-

bb.43. külkereskedelmi.....folyt /p

a miniszterhelyettes a külkereskedelem jövő évi várható alakulásáról szólva elmondta, hogy meg akarjuk őrizni a tőkés országokba irányuló kivitelünk növekvő ritmusát, s arra törekszünk, hogy az import növekedése ne haladja túl az export fokozódását. a szocialista országokból az ideinél nagyobb mértékben akarjuk növelni az importot, mert ez teszi lehetővé az export további fokozását. az export ösztönzési rendszert jobban hozzá kívánjuk igazítani a meglehetősen szélsőségesen igazodó tőkés piaci helyzethez. ezzel ösztönzik a vállalatokat arra, hogy exporttermékeikkel minél magasabb, import esetén pedig a lehető legalacsonyabb árat érjék el. igen kedvezőnek ígérkezik az a közelmúltban hozott döntés is, amely megkönnyíti az ugynevezett időzített importot, vagyis olyan külföldi áruk beszerzését, amelyekre csak később lesz ugyan szükség, de a várható áremelkedések miatt hasznos, ha minél előbb beszerzik a vállalatok. az ezzel kapcsolatos könnyítések 1974 január 1-én lépnek életbe.

továbbra is fontos törekvés, hogy az integráció jegyében minél hatékonyabb termelési együttműködés épüljön ki a szocialista országokkal, s egyben tőkés vállalatokkal is bővüljön az ipari kooperáció. további fontos feladat a fejlődő országokkal a kapcsolatok erősítése, kereskedelmi forgalmunkban ugyanis még távolról sem használtunk ki minden lehetőséget./mti/

--

bb.46. korszerű vágóhid ,hűtőház nyiregyházán

vid/p -cz

1973. október 31.

befejeződött a szabolcs-szatmár megyei állatforgalmi és husipari vállalat nyiregyházi husfeldolgozó üzemének rekonstrukciója. a munkálatokat több mint három évvel ezelőtt kezdték, s mintegy 45 millió forintos költséggel bővítették és korszerűsítették az elsődleges feldolgozást. megoldották a dolgozók legsürgősebb szociális problémáit, 400 személy részére épült fekete-fehér öltöző, fürdő.

a bővítés és korszerűsítés lehetőséget nyújt az élő munkaerővel történő jobb gazdálkodásra, az üzemszervezés javítására. ennek alapján novemberben megszervezik a két műszakos termelést. /mti/

14.05/p

Tóth

--
-34-

bb 44. rekordtermelés a szerencsi cukorgyárban - gyorsítani kell a cukorrépa betakarítását

vd bh -cz

1973. október 31.

több mint ötven napja tart a cukorgyártási kampány a szerencsi cukorgyárban, amely szerdára virradóan fennállásának legnagyobb termelését érte el. a több mint nyolc évtizede működő gyárban huszonnégy óra alatt háromszázötven vagon cukorrépát dolgoztak fel.

a gyár borsod, szabolcs és hajdu megyéből összesen tizenkét-ezer hektár termését dolgozza fel, közte a hagyományos cukorrépa termelő tájkorzetét is. az eltelt több mint félszáz nap alatt tizenötezer négyszáz vagon cukorrépából megközelítőleg ezerkilencszáz vagon cukrot gyártottak. a répa hektáronkénti átlaghozama elmaradt a szárazság miatt a korábban becsülttől, de így is megközelíti hektáronként a háromszáz mázsás átlagot.

a korábbi hetekben hullott csapadék fellazította a talajt, így a szedés könnyebbé vált. a cukorgyár szakemberei rendszeres érintkezést tartanak fenn a nagyüzemekkel, hogy a répa szedését meggyorsítsák. ugyanis még mintegy tízezer vagon cukorrépa van a földben. a gyár kapacitása lehetővé teszi, hogy minden mennyiségben átvegye ezt a fontos ipari növényt./mti/

--

bb 47. négy helyett nyolc különböző típusu lakás szerelhető össze az új házgyári elemekből

vid bh -cz

1973. október 31.

több mint kétezren tekintették meg a miskolci galériában szerdán zárult kiállítást, amelyet a miskolci tervező vállalat rendezett azoknak az új típusu házgyári lakásoknak ismertetésére, amelyek összeszerelését 1974-ben kezdik meg.

a negyedik ötéves terv hátralévő éveiben miskolcon, valamint ózdon, kazincbarcikán és leninvárosban több mint hétezer lakást építenek házgyári elemekből. az építési és városfejlesztési minisztériumnak a házgyári lakások korszerűsítésére hozott rendelete alapján dolgozta ki a miskolci tervező vállalat az új lakás-tervcsaládot. az új házgyári lakások alapterülete nagyobb lesz a jelenleginél és a négy helyett nyolc lakástípus alakítható ki az előregyártott elemekből. ez a családok igényeit jobban kielégíti. *Lágyi*

a szerkezeti elemeket úgy tervezték meg, hogy azok alkalmazása városképileg is tetszetősebb lakótelepek kialakítását teszi lehetővé.

a tervezők az érdeklődőknek a helyszínen adtak felvilágosítást az új lakások berendezési lehetőségeiről, célszerű felhasználásáról./mti/

Tóth

--
- 35 -

bb. 45. folyamatosan törődni kell a pályakezdő nevelők sorsá-
val!- tanácskozott a fiatal pedagógusok első parlamentja
pécsett

vid/fé -cz

1973.október.31.

az ifjúságról szóló törvény előírja, hogy két évenként
össze kell hívni a fiatalok különböző rétegeinek parlamentjét.
ennek megfelelően került sor szerdán pécsett- az országban
elsőként- a fiatal pedagógusok megyei parlamentjére. baranya
óvodáiban és iskoláiban 1300 ifju óvónő, tanító, tanár tevé-
kenykedik, vagyis minden harmadik nevelő fiatal. az őket képviselő
mintegy másfélszáz küldött a tanárképző főiskola közpon-
ti épületében egész napos tanácskozást tartott fábián ilona
fiatal szakközépiskolai tanárnő elnökletével. a parlament
három kérdéscsoportot vitatott meg: a fiatal pedagógusok képzése
és továbbképzése, a közéletben való részvételük, valamint szo-
ciális helyzetük, élet és munkakörülményeik kérdéseit.

vitaindító előadásában bárdi lászló, a megyei tanács
iskolai csoportvezetője hangsúlyozta: a fiatal pedagógusok
nemcsak fiatalok, hanem nevelők is és ez fokozottabb megterhe-
lést jelent számukra minden más pályához viszonyítva. ennél
fogva pályakezdő éveikben különösen rá vannak szorulva a tan-
testület és idősebb, tapasztaltabb kartársaik támogatására.
annál is inkább, mert az ifju pedagógusok körében történt felmé-
rés több kedvezőtlen jelenséget tárt fel. a pályakezdő nevelők
husz százaléka úgy nyilatkozott, hogy nem szívesen folytatja
munkáját, valami vagy valaki elvette a kedvét választott hivatá-
sától. az utóbbi évtizedben ötvennél több friss diplomás hagyta
el a pedagóguspályát. a parlament résztvevői ezzel kapcsolatban
kifejtették: elsősorban nem anyagi megfontolások döntenek el,
hogy a fiatal pedagógus megmarad-e a pályán és kedvvel végzi-e
a munkáját, hanem a jó szakmai légkör, összhang és demokra-
tizmus a tantestületben. a fiatal nevelők közéleti szereplésé-
ről elmondották, hogy tíz közül négynek semmiféle iskolai és
nyolcnak semmiféle iskolán kívüli társadalmi megbízatása nincs.
holott- mutatott rá a tanácskozás - nem lehet jó tanító, tanár az,
aki kifogástalan tanítási órát produkál ugyan, viszont lemond
az ifjúsági mozgalom kínálta nagy nevelési lehetőségekről.

a pécsi parlament több javaslatot fogalmazott meg az ér-
dekelt szervek, személyek számára. a pedagógusképző intézmé-
nyek tegyék tartalmasabbá, életszerűbbé az osztályfőnöki és a
mozgalmi pedagógiai ismereteket. a tanácsok törődjenek töb-
bet a pályakezdő - legtöbbször ifju házas- nevelők életkörülmé-
nyeinek megjavításával. a nevelőtestületi értekezletek évente
legalább egyszer tűzzék napirendre a fiatal pedagógusok beillesz-
kedésének, befogadásának problémáit. az ifju nevelők
vállaljanak nagyobb szerepet az
iskolán belüli és kívüli közéleti munkában./mti/

14.15./fé

- 36 -

M-150

bb 49. szovjet kotta-kiállítás az erkel színházban

1 zsumm zs bh -cz

1973. október 31.

szovjet kotta-kiállítás nyílt szerdán az erkel színház
első emeletén. a tárlat képet ad a szovjet zenei élet gaz-
dagságáról: gyermekeknek szóló művektől a tudományos igényű
alkotásokig több száz kottát mutat be. megtalálható többek kö-
zött pedagógiai művek, zongora- és vonósművek, színpadi és vo-
kális darabok. csajkovszkij, szostakovics, hacsaturján, borodin,
rahmaninov, prokofjev szerzeményeinek kottái. a kiállítás anya-
gát könyvek és lemezek is kiegészítik. a kiadványok között van
iván martinov kodály zoltánról írt műve, az első olyan monog-
ráfia a halhatatlan muzsikusról, amelyet nem hazánkban írtak
és adtak ki.

a kiállítás megnyitásán m.g.fradkin szovjet zeneszerző
meltatta a két nép között a zenei élet területén is kialakult
szoros kapcsolatokat.

a tárlatot november 15-ig láthatják az érdeklődők az esti
előadások ideje alatt./mti/

--

bb 50. nivó-díjjal jutalmazták több közgazdasági könyv szerző-
jét

1 ro tr bh -cz

1973. október 31.

szerdán a közgazdasági és jogi kiadónál keresztes tiber
igazgató adta át a nivó-díjakat azon könyvek szerzőinek, akik-
nek munkái a kiadó gondozásában az elmúlt év második felében
jelentek meg és a legnagyobb érdeklődést és közönség -visszhan-
got váltották ki. nivó-díjat kapott hoch róbert ,, fogyasztás és
ár; ,, meyeri endre ,, jövedelemszabályozás és vállalati gaz-
dálkodás,,; marosi miklós ,, a centralizáció és decentralizáció
szervezése az iparvállalati irányításban,,; a berend t. iván-
ránki györgy szerzőpáros ,, a magyar gazdaság 100 éve ,,; krekó
béla ,, optimusszámítás,,; király tiber ,, büntetőjót a jog
határán,,; sárközy tamás ,, vállalati önállóság, vállalatiirá-
nyítás, társulások,, és rapcsányi lászló ,, a biblia világa,,
című kynveiért./mti/

--

- 37 -

M-150

bb. 51. garabuczy ágnés festőművész kiállítása győrótt

vid/fé -cz

1973.október. 31.

a győri képcsarnokban szerdán délután gárdonyi béla ujságíró megnyitotta garabuczy ágnés festőművész kiállítását. a viharsarokban született művész utóbbi két évi munkájának több mint harminc alkotását mutatják be./mti/

--

bb.52. befejeződött a balassagyarmati Lenin lakótelep építése

vid/fé -cz

1973.október. 31.

mintegy százhuszmillió forintos beruházásból új lakótelep kivitelezését fejezték be balassagyarmat nyugati kerületében, az utolsónak megépült lakóház elkészülte után szerdán átadták az épületek „ működéséhez „ szükséges közműveket és bekötőutakat is. a balassagyarmati Lenin lakótelepen százhuszmillió forint beruházásból összesen tégymeleletes ház épült, 627 kétszoba összkomfortos lakással./mti/

--

bb.54. svéd tagozati ülés a kamarában

t sz/fk/fé 1e -cz

1973.október.31.

szerdán ülést tartott a magyar kereskedelmi kamera svéd tagozatának végreható bizottsága. többek között szó volt az 1974 januárjában budapesti megrendezésre kerülő svéd marketing szemináriumról, valamint a jövő év márciusában stockholm-ban megrendezendő magyar műszaki és gazdasági napokról. az ülésen számos konstruktív javaslat hangzott el a magyar és svéd iparvállalatok közti kooperációra, elsősorban az építőipar és az építőgépgyártás területén. a tagozat új elnökévé karászi györgyöt, az ikarus műszaki igazgatóját választotta meg./mti/

--

14.35./fé

- 38 -

M 150

bb 53. a központi iparfejlesztési alap felhasználásáról tárgyalt a bács-kiskun megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid bh -cz

1973. október 31.

milyen eredménnyel használták, illetve használják fel a központi iparfejlesztési alpból juttatott pénzeszközöket bács-kiskun megye három városában? többek között e kérdéssel foglalkozott szerdán kecskeméten megtartott ülésén a megyei tanács végrehajtó bizottsága. az előző tervidőszakban baja és kiskunhalas összesen 32 millió forintot kapott, a negyedik ötéves tervben pedig kiskunfélegyháza 70 millió forint vissza nem térítendő iparfejlesztési támogatásban részesült. az ilyen módon segített vállalatok a két tervidőszakban összesen 569 millió forint iparfejlesztési beruházásra és 3740 fő létszámnövelésre vállaltak kötelezettséget. a pénzügyi teljesítés szerint eddig 367 millió forint értékű beruházás valósult meg, és 1425 új munkahely létesült a központi támogatott megyebeli üzemekben. a kiskunfélegyházának ebben a tervidőszakban biztosított 70 millió forintból 63 millió forintot öt vállalat kapott, 7 millió forint felhasználásáról pedig most tárgyalnak. a kiskun város új ipari beruházásai jó ütemben haladnak. három vállalat, a villamosszigetelő és műanyaggyár, a cipőgyár és a gyapjamosó vállalat új termelőüzemrészei már elkészültek, s a szociális létesítmények, raktárak építése, a gépek beszerzése is folyamatban van. a kiskunvárosi ruhaipari vállalat korszerűsítése 1974-ben, a háziipari szövetkezeté pedig 1975-ben fejeződik be. a foglalkoztatási gondokkal küzdő kiskunfélegyházán eddig csaknem 400, 1975 év végére pedig összesen több mint 1600 új munkahely létesül.

/mti/

--

bb 55. napirenden: a hírközlés - központi vezetőségi ülés a postások szakszervezetében

t sz fk 1e bh -cz

1973. október 31.

a posta idej gazdaságáról és beruházásairól tájékoztatta dr. buják konstantin vezérigazgató-helyettes, a postások szakszervezetének szerdán ülésezett központi vezetőségét.

a posta idej összes bevételei mintegy 9 százalékkal meghaladják a múlt évit, az előirányzatnál is 2-3 százalékkal magasabbak. az első három negyedévben a tervezett 295 telex-állomás helyett 350-et kapcsoltak be. valamennyi szolgáltatás közül a távbeszélő szolgáltatásnál tapasztalható a legnagyobb növekedés. az adatok szerint 10-11 százalékkal nőtt egy év alatt a telefonbeszélgetések száma. tovább emelkedett a magasabb díju /sürgős/ és a távbeszélgetések száma, valamint időtartama.

/folyt. köv./

M 150

- 39 -

b 55 /napirenden: ... folyt./ bh

a postai beruházásokra ez évben mintegy 2 milliárd forint állt rendelkezésre. a beruházások megvalósítása révén 16-18 ezer új fő- és melléktávbeszélő állomást helyeztek üzembe, alig valamivel több, mint a felét a tervezettnek. a lemaradás oka: a beloianniszi híradástechnikai gyár szállítási gondjai.

az idei tervben szerepelt a belvárosi távbeszélő központ további építése. az új központ 515 millió forintba kerül, ebből 70 millió beruházást az idén valósítottak meg. az új létesítményben 24 ezer állomáskapacitású arf típusú grossbar rendszerű központot helyeznek üzembe, a tervek szerint 1975-ben. rövidesen elkészül a budapest-pécs, budapest-miskolc mikrolánc bővítése; a győr-pozsony összeköttetés győri állomása; a televízió 11-es programjának vételéhez a 174 méteres torony; zalaegerszegen a tv-átjátszó adó és tokajban három 100 kilowattos urh-adó. a postai szolgáltatáson belül 30 mozgó postakocsit is forgatóba állítanak még az idén.

a referátumban szó volt arról is, hogy az anyagellátásban még sok a megoldatlan probléma. ilyen például, hogy a hazai ipar nem tudja kielégíteni a gyenge áramu kábeligényeket, ezért a jobb ellátás érdekében a posta importra szorul. a távbeszélő berendezések és készülékek alkatrész-ellátása is több gondot okoz. az alkatrészhiány leküzdésére tárgyalások kezdődtek a gyártó vállalatokkal./mti/

--

bb 62. a bkv értesíti az utazóközönséget

mm bh -cz

1973. október 31.

hogy október 31-től újpest-magyarócsa-piroska utca között közlekedő átkelő hajójáratot üzemzárattal megszünteti./mti/

--

15.12/bh

- 40 -

NA 1500

bb. 58. gobelin és kisplasztika kiállítás nyílt a fővárosban

t nn/mm/fé zs -cz

1973. október.31.

szerdán az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjában a magyar szövetség főtitkára nyitotta meg inge millies-flierl és christa sammler gobelin-és kisplasztika kiállítását.

+ Mikó Sándor

T képzőművész

a november 21.-ig nyitvatartó kiállításon mintegy 50 alkotás szemlélteti a két ndk-beli művész utját, stílus-törekvéseit. /mti/

--

bb.59 szegedi cigányzenekar münchenben

vid/fé fm -cz

1973. október.31.

szerdán az nszk-ba utazott egy öt tagú szegedi cigányzenekar. szerződésük szerint kárpáti Mihály primás vezetésével a híres müncheni piroska étteremben két hónapig szórakoztatják majd a vendégeket./mti/

--

bb.60. építőipari tanműhely szegeden - ötmillió forintból

vid/fé -cz

1973. október.31.

szegeden, a délmagyarországi építő vállalat központi telephelyén szerdán ünnepélyesen felavatták a vállalat mintegy ötmillió forintos költséggel felépült tanműhelyét. a korszerű gépekkel, berendezésekkel ellátott műhelyekben 120 lakatost, hegesztőt és más ilyen szakipari dolgozót képeznek. az ipari tanulók önmaguk közvetlenül is visszatérítik a modern tanműhelyükre fordított összeget, hiszen évente egymillió forintos értéket hoznak létre, s termékeiket felhasználják s különböző építkezéseken. a vállalatnak igen nagy szüksége van a jól képzett szakemberekre, hiszen feladatai évről évre nagyobbak: csak az elmúlt néhány évben több mint a duplájára, évi egymilliárd 300 millió forintba nőtt a termelésének értéke./mti/

--

14.55./fé

- 41 -

NA 1500

bb 56. sajtótájékoztató a II. tsz-kongresszus határozatainak megvalósításáról

I Jf/gg um ie cz

1973. október 31.

a termelőszövetkezetek tavalyi II. országos kongresszusa határozatainak végrehajtásáról, a termelőszövetkezeti mozgalom helyzetéről tájékoztatták szerdán a muosz székházában az újságírókat moharos józsef és dr. nyiri béla, a tot elnökhelyettesei. elmondották, hogy a kongresszuson felvetett problémák megoldására azóta több kormányhatározat született, s ezek, a minisztériumi döntésekkel együtt, egyhangú helyeslésre találtak a termelőszövetkezetek körében. jórészt az intézkedéseknek köszönhető, hogy a téészek termelése, amely az összes mezőgazdasági termelés 70 százalékát teszi ki, több ágazatban is az intenzív, minőségi gazdálkodás szakaszába lépett és éveken át veszteségesnek tartott ágazatokban is megszűnt a korábbi stagnálás. a termelőszövetkezetekben tartják a hazai szarvasmarhaállomány több mint felét és itt nevelik fel - a háztáji gazdákkal közösen - a baromfiállomány 60 százalékát. a sertések egyharmadát a közös gazdaságokban hizlalják. a kertészeti termelés fellendülőben van, legalábbis idén megállt az évek óta tapasztalható terület-csökkenés. a közös gazdaságok az elmúlt évinél lényegesen többet költöttek 1973-en a zöltségtermesztés gépesítésére. a szövetkezeti kereskedelem idén eddig 5 százalékkal több árut hozott forgalomba, mint az elmúlt év azonos időszakában, a termelőszövetkezetekben termelt gyümölcs ára pedig a tavalyihoz képest mintegy 1-1.5 százalékkal csökkent.

a termelőszövetkezeti gazdák az eredményekkel még korántsem elégedettek; a tot vezetői azonban jó jelnek tartják, hogy ezekben az években át elhanyagolt termelési ágazatokban több gazdaság szinte egyik évről a másikra ugrásszerűen jó eredményeket ért el. miután ezeket a termelési eredményeket egyre inkább átveszik a környékbeli mezőgazdasági nagyüzemek, elterjedőben vannak az úgynevezett zárt termelési rendszerek, amelyek 20-25 százalékkal nagyobb terméshozamokat tesznek lehetővé.

a tot vezetői helyeslik, hogy a téészek egyre inkább előremutatón, középtávu tervek alapján dolgoznak. a tervek elkészítését messzemenően segítik a téészek területi szövetségei, amelyek egy-egy tájkerületben gyakran konzultálnak a gazdaságok szakmai vezetőivel, arról, hogy a gazdálkodás melyik ágának fejlesztése látszik a leggyümölcsözőbbnek. a következő időszakban arra van szükség, hogy a termelőszövetkezeti vezetők ne csak saját lehetőségeikkel számoljanak a tervek összeállításánál, hanem „lépjék át”, az üzemi határok és a szomszédos testvérgazdaságokkal fogjanak össze a nagyobb feladatok megoldására. a hatékony együttműködést sokáig gátló tényezők felszámolására a tot - az illetékes minisztériumi szervekkel közösen - megfelelő intézkedéseket tett; koordinációs bizottságok alakultak és országsszerte sok helyen megszervezték a közös munkát összehangoló együttműködési irodákat.
/folyt.köv./
15.23/um

- 42 -

NA 1570

bb 56./ sajtótájékoztató ...folyt./um

a tot vezetői hangsúlyozták: a téészek vezetőinek tudniuk kell, hogy a fejlesztésnél milyen ágazatokat érdemes a helyi adottságok figyelembe vételével előnyben részesíteniök. egyre jobban elterjed az a módszer, hogy egy-egy üzem tervjavaslatát téész területi szövetségi értekezleteken vitatják meg, ezzel meggyorsul a szellemi tőke áramlása és csökken a gazdasági edöntések hiba-százaléka. a megfelelő tervek elkészítéséhez, a korszerű technológiák elterjesztéséhez azonban az eddiginél több szakemberre van szükség. gond az is, hogy az erőfeszítések ellenére nem csökken a téész-szakemberek fluktuációja. számos gazdaságban nem is lehetett szó megalapozott távlati tervek elkészítéséről, hiszen a szakképzett vezetők gyakran cserélték egymást és nem volt idejük elmélyült munkára. a téészek éppen ezért olyan szakembereket keresnek, akik hajlandók huzamosabb időt eltölteni egy-egy gazdaságban.

moharos józsef és dr. nyiri béla bejelentette, hogy a tot újabb vizsgálatokat kezdett a termelőszövetkezetek differenciálódásával, a tartósan veszteséges téészek helyzetével és a több csatornás értékesítési rendszer nem megfelelő fejlődésével kapcsolatban./mti/

..-

bb 57. esztergomban nyitják meg a politikai könyvnapoat - berei andor sajtótájékoztatója

t ró/gg um zs cz

1973. október 31.

november 3-án esztergomban tartják a 12. politikai könyvnapok országos megnyitóját. a politikai jellegű művek nagyszabású seregszempléjéről berei andor, a kossuth könyvkiadó igazgatója tájékoztatta szerdán az újságírókat. hangsúlyozta, hogy amíg az 1962-ben megrendezett első akció során 500.000 forint értékű mű talált gazdára, tavaly már 2 800.000 forintért vásároltak könyveket. a politikai könyvnapok választéka ezuttal is gazdag, mintegy 25 mű kerül a boltokba, közöttük számos újdonság.

a nemzetközi munkásmozgalom története 1830-1945-című annak a könyvnek a folytatása, amely olvasó megismerheti a szociáldemokrata és a kommunista pártok programját, törekvéseit a munkásmozgalomban játszott szerepét. liptel erwin „a magyar tanácsköztársaság”, című könyve ezuttal harmadik, javított kiadásban jelenik meg. révai józsefnek, aki szinte egész életén át behatóan foglalkozott petőfi sándor életének és műveinek, történelmi szerepének értékelésével - petőfi című könyve az esztétikai kiskönyvtár sorozatában lát napvilágot. e.r. greulich, a „névtelen levél”, című regénye karl liebknechtől szól.
/folyt.köv./

- 43 -

15.35/um

NA 1570

bb 57. / esztergombanfolyt./m

b.j. davis emlékiratai ,,egy kommunista harlemből,, címmel jelennek meg. a bitó jános - sinka józsef szerzőpár ,,jövők kulcsa: az energia,, című könyve az univerzum könyvtár sorozatát bővíti. a közgazdasági ismeretek iránt érdeklődők számára bizonyára hasznos lesz jávorka edit ,,árak és jövecelmek,, című munkája. a népszerű mit kell tudni ... sorozatban jelenik meg kurucz istván ,,mit kell tudni a szocialista országokról? című munkája.

gazdag tapasztalatokkal rendelkező pártmunkások a szerzői ,,a pártélet és a pártmunka időszeri kérdései,, című összeállításnak, amely a x.kongresszus által meghatározott politikai feladatokkal összefüggésben vizsgálja a pártépítés, a pártmunka, a pártirányítás kérdéseit, a gazdasági, a politikai, az ideológiai élet területein, elméleti és módszertani vonatkozásban egyaránt. régi adósságot törlesztve adja közre a kiadó a bassa endre - kukkgyörgyné szerzőpár ,,pártépítési kasszótár,, -át, amelyben a szerzők lexikonszerűen meghatároznak minden fogalmat és szakszót a fontosabbaknak pedig történetét is elmondják./mti/

--

bb 63. szabó páál-émléknap biharugrán

vid/um fm cz

1973.október 31.

két esztendeje távozott az élők sorából szabó páál, a sárrét nagy írója, az alföldi szegényparasztság küzdelmeinek hű krónikása. az évforduló alkalmából szerdán szabó páál-émléknapot rendeztek az író szülőfalujában, biharugrán. az emlékünnepe a temetőben kezdődött: szabó páál sírjánál bata imre irodalomtörténész mondott emlékbeszédet, majd a kortársak, a tisztelők, a párt, a tanács, a hazafias népfront képviselői, a rokonok a kegyetlet virágait helyezték el a síron. ezt követően szabó páál szülőházánál került sor ünnepségre, ahol kiss ernő községi tanácselnök leplezte le az író ábrázoló domborművet, gera katalin alkotását.

a biharugrai halgazdaság kulturtermében irodalmi emlékestet rendeztek, amelyen fábrí zoltán, a magyar írók szövetségének titkára méltatta szabó páál munkásságát./mti/

--
- 44 -

15.45/um

11.16.25

t

bb 61. védetté nyilvánították baranya legszebb népi műemlékeit

vid/um cz

1973.október 31.

baranya sokszínű népi építészetének legértékesebb emlékeit oltalom alá helyezték, hogy ily módon megőrizték az utókor számára a hajdani nagytehetségű falusi építőmesterek szép alkotásait. a megyei tanács végrehajtó bizottsága pécsét tartott szerdai ülésén úgy határozott, hogy tetemes anyagi áldozattal gondoskodik 44 védett épület, illetve építmény megmentéséről, továbbá 40 objektumot pedig a lehetőség szerint megőriznek eredeti állapotukban. a műemlékvédelem súlyos gondja a népi emlékek rohamos pusztulása. baranya igen gazdag volt a népi építészet változataiban, ősi magyar parasztház-típusokban, sajátos települési formáikban. a falu gyors átalakulása azonban azzal fenyeget, hogy ha azonnali beavatkozás nem történik, hirmondója is alig marad a nagyszerű - paraszti építkezésnek. a baranyai műemléki albizottság - előző kutatások alapján - 205 objektumot vizsgált felül, ezek közül azonban ötvenegy átépítés következtében már elveszítette eredeti jellegét vagy pedig teljesen eltűnt. különösen fájdalmas a jellegzetes dél-baranyai talpasházak pusztulása, s ma már csak nagydobszán található egyetlen ilyen lakott és karbantartott épület. ezért fontos és örvendetes a népi építészet emlékek védelmére hozott tanácsi határozat, valamint az erre a célra megszavazott kétszázezer forintos összeg. az oltalomnak két formáját valósítják meg. elsődleges az épületek helyszínen való megőrzése és -szükség esetén - méltó funkciójának kialakítása. a nagydobszai talpasházat például a népi butorokkal és használati eszközökkel tájháznak rendezik be, a csányosrói lakóház az ormánsági szövekkulturának ad otthont, a botykapeterdi utmenti csárda visszkapja eredeti rendeltetését, az orfűi üdülőhelyen levő tornácos parasztházban pedig idegenforgalmi iroda lesz. a műemlékek megvédésének másik formája a skanzenek létrehozása: a mecseki orfűn a népi kispárosok objektumait, az ormánsági sellyén pedig a paraszti építkezés emlékeit mutatják be muzeumszerűen. a tanács megbízta a műemléki albizottságot azzal is, hogy tegyen lépéseket egyes eredeti faluképek - házsorok, épületegyüttesek stb - védelmére, különösképpen a kihalóban levő és emiatt üdülőfalunak szánt településeken./mti/

--
- 45 -

15.55/um

11.16.25

bb 64. világtakarékossági nap

um ie cz

1973. október 31.

szerdán október 31-én országszerte megemlékeztek a világtakarékossági napról. budapestben az v. kerületi otp fiók szervezésében a magyar rádió ki nyer ma című rejtvenyműsora aratott nagy sikert a takarékos zenekedvelők körében. a xii. kerületi otp fiók a mom szakasits árpád művelődési központjában műsorral, sorsolással, divatbemutatóval egybekötött takarékosági estét rendezett. ezenkívül a főváros több kerületében háztartási-napló ankétokat, takarékosági plakát-és rajzkiállításokat, ifjúsági takarékosági vetélkedőket tartottak. hasonló rendezvényekre került sor az ország megyéiben, városaiban és falvaiban is.

vtn napján az ország minden otp fiókjában ünnepélyesen fogadták az ügyfeleket. számos fővárosi és vidéki fiókban az október utolsó napjaiban elhelyezett betétkönyvek tulajdonosai között sorsolást rendeztek. a szerdára virradó éjszaka elsősülöttei 2000 forintról szóló betétkönyvet kaptak budapestben és a megyékben. /mti/

--

e m b a r g ó 19 óráig !!

bb 65. ülést tart a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

um cz

1973. okt-óber 31.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának soros ülését november 1-ére összehívták. a politikai bizottság időszerű nemzetközi kérdések megvitatását javasolja a központi bizottságnak. /mti/

--

bb 66. újabb száz személyes óvoda szekszárdon

vid/um fm cz

1973. október 31.

szekszárd harmadik korszerű, száz személyes óvodájának beruházási programját hagyták jóvá a városi tanács szerdai vb ülésén. az új óvodát a szőlőhegyi városrészben lakók gyermekei részére, a kadarka utca végén - összhangban a város fejlesztési tervével - a jövő év szeptemberéig felépítik. a beruházás tervezett költsége csaknem ötmillió forint. /mti/

--
- 46

16.00/um

NA 1640

aubb 67. mongóliai küldöttsége kecskeméten

vid/fm-ju -cz

1973. október 31.

a mongol népköztársaság erdenei területén gazdálkodó mongol-magyar brátság tsz küldöttsége, - amely tíznapos tapasztalatcsere-látogatást tesz hazánkban, - szerdán kecskemétre érkezett. a delegációt farkas józsef, a bács-iskun megyei népfrontbizottság titkára tájékoztatta a megye életéről, majd katanics sándor, a megyei pártbizottság titkára fogadta a mongol vendégeket. délután a közeli városföldi állami gazdaságba látogattak, s megismerkedtek annak eredményeivel. a látogatás baráti találkozóval ért véget, amelyen városföld község és az állami gazdaság társadalmi, tömegszervezeti vezetői vettek részt. /mti/

--

bb 68. rendkívüli tv Lottó-sorsolás

mm-ju ie -cz

1973. október 31.

lesz november 18-án, a műsoros sorsolást a televízió is közvetíti! a tv lottószelevények között november 20-án rendkívüli tárgynyermény-sorsolást is tartanak. főnyermények: balatonszabadi-, sóstói telkek vikendházzal. a rendkívüli tv-lottószelevények beérkezési határideje november 15-e, csütörtök, 12 óra. /mti7

--

bb 69. száz esztendő a fővárosi élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló intézet

t pr/mm-ju zs -cz

1973. október 31.

pest, buda és óbuda egyesítésével egyedőben született meg a fővárosi élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló intézet - tájékoztatta az újságírókat szerdán a városházán dr. vajda ödön, az intézet igazgatója.

elmondotta egyebek között, hogy a 100 esztendő intezet feladata ma is az, ami kezdetben volt: ügyelni a fogyasztó érdekeire, őrködni az élelmiszerek, italok, fűszerek, háztartásvegyipari és kozmetikai cikkek minőségére. az elmúlt 30 esztendőben feladatkörük úgy bővült, hogy munkájukban mind inkább előtérbe került a prevenció, a hibák megelőzése, a gyártó vállalatok segítése, rendszeres tájékoztatása. ennek megfelelően alakult az intézet dolgozóinak szakmai felkészültsége. műszereik, gépi segédeszközeik a legkorszerűbbek, közöttük a spektrofotométer ápp úgy megtalálható, mint a gázkromatográf vagy a polarográf.

/ folyt. köv./

15.42/ju

- 47 -

bb 69. / száz esztendő a ... 1. folyt./-ju

dr. vajda öön szolt arról, hogy vizsgálati tapasztalataik szerint javul az élelmiszerek átlagos minősége, jóllehet messze vagyunk még a kifogástalan termékektől. általában a legtöbb baj a kimért szeszes italokkal van. igen gyakori a vizezés, s az is sokszor előfordul, hogy kevesebbet töltenek a poharakba. az eszpresszókávé sem tartalmazza mindig az előírt kávémentyiséget. a sok évtizedes tapasztalatok azt mutatják, hogy bizonyos típus- hibák gyakran ismétlődnek: nem kielégítő vagy nem egyenletes minőségű a termelőüzem nyersanyaga, nem tartják be gyártáskor a technológiai fegyelmet, figyelmen kívül hagyják az anyagnormák előírásait, hibásan csomagolnak, hiányzik a címke, az áru megjelölése.

az intézet munkatársai azon tevékenykednek, hogy csak kiváló, az előírásoknak, a szabványoknak megfelelő élelmiszer, vegyianyag kerüljön az üzletbe, leleplezzék a tudatosan visszaélőket, vagy a hanyagságból mulasztókat. jóllehet a kifogásolt termékek arányának összehasonlítása nem ad mindig a valóságnak megfelelő képet, mert a normák, szabványok esztendőről-esztendőre szigorubbak, bizonyos következtetések levonására mégis alkalmas a számsor: a kifogásolt cikkek aránya 1969-ben 7,7 százalék, 1970-ben 6,9 százalék, 1971-ben 9,7 százalék, 1972-ben pedig kerekén 10 százalék volt. az idén hat hónap alatt 13.500 különböző mintát vizsgáltak meg - ennek körülbelül 9 százalékát marasztalták el.

a tapasztalatok szerint emelkedett a kifogásolható áruk aránya a dohányipari, a hűtőipari, a husipari, a cukrászipari, a sütőipari és a tejipari termékek között, csökkent viszont a baromfiipar, a cukoripar, az édesipar, a konzervipar, a söripar és a szeszipar különböző cikkeinél. /mti/

--

Szobahaj

bb 70. napirenden a gyermekbetegségek megelőzése és hatékony gyógyítása - megkezdődött a gyermekorvosok kongresszusa

t mir/gg-ju zs -cz

1973. október 31.

a hazánkban született csecsemők átlagos születési súlya a megfelelő testsúly alsó hatását, a három kilogrammot sem éri el. pedig minél kisebb egy újszülött, szervezete annál kevésbé ellenálló a legkülönbözőbb betegségekkel szemben. ezért foglalkoztatja a gyermekorvosokat a kérdés: hogyan befolyásolja az anyák életmódja a magzat fejlődését, s ez - később - milyen hatással lehet a születendő gyermek egészségére? egyebek között erről tanácskoznak az akadémián a magyar gyermekorvosok társasága szerdán megkezdődött kongresszusának részvevői.

/ folyt. köv./

15.55/ju

- 48 -

Na-1045

bb 70. / napirenden a ... 1. folyt./-ju

a négynapos tanácskozáson csaknem száz előadás hangzik el a leggyakoribb és legtöbb gondot okozó gyermekbetegségek megelőzésével, gyógyításával kapcsolatos legújabb kutatási eredményekről. e betegségek és fejlődési rendellenességek korai felismerése rendkívül fontos, hiszen - gyermekek esetében - a beteg egész életére kiható elváltozásokat előzhet meg. a gyermekek daganatos megbetegedéseinek száma például világszerte - így hazánkban is - állandóan emelkedik, s jelenleg /a baleseteket nem számítva,/ magyarországon is ez követeli a legtöbb gyermekáldozatot. gyógyításában és kezelésében komoly eredményeket azonban csak a korai felismerés és a gyógyászat legújabb eszközeinek koncentrált bevezetése, ígér.

a daganatoknál is gyakoribb, csaknem minden kisgyermeket érintő betegség a nátha és a hörghurut. korai felismerésük és hatékony gyógyításuk éppen az esetleges következmények miatt rendkívül fontos. az utóbbi időben ezért egyre több szakorvos fáradozik az alkalmazott röntgenteknikai eljárások és tükrös hörgővizsgálatok módszereinek tökéletesítésén.

a növekedést szabályozó hormon hatásaira és hiányának következményeire az utóbbi évek egyik új kutatási eredménye irányította a gyermekorvosok figyelmét: az, hogy a hormont sikerült laboratóriumban is előállítani. a kísérletek során derült például fény arra, hogy az állatok agyalapi mirigyei merőben másfajta növekedést szabályozó anyagot termelnek, mint az embereké, s ezért az állatok hormonja hatástalan az emberi szervezetre. a kongresszuson e hormonvizsgálatok legújabb tapasztalatait is megvitatják a szakorvosok. /mti/

--

bb 71. képzőművészeti kiállítás szombathelyen

vid/fm-ju -cz

1973. október 31.

képzőművészeti kiállítás nyílt szerdán a szombathelyi derkovits-teremben. a tárlaton a szombathelyi származású rábai /ridovics/ ferenc festőművész érdekes színhatású és technikájú alkotásai láthatók. /mti/

--

16.05/ju

-49 -

Na-1045

bb 72. vitasorozat az ország hosszutávu területfejlesztéséről
- megyei párt- és tanácsi vezetők tájértekezlete tatabányán

vid/fm-ju -cz

1973. október 31.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium megbízásából a városépítési és tudományos tervező intézet elkészítette az egész országra kiterjedő hosszutávu területfejlesztési javaslatot. az ország 19 megyéjét hat tervezési-gazdasági körzetbe sorolták, s a körzetekbe tartozó megyék egységes fejlesztési koncepcióját sajátosságuk, valamint gazdasági, földrajzi egymásra utaltságuk figyelembevételével állították össze. az uttörő munkának számító új koncepciónak elsődleges célja, hogy a különböző tájegységek összehangolt, tudatos és tervszerű fejlesztésével meggyorsítsák a nemzeti jövedelem termelését. fontos feladat, hogy mérsékeljék a települések között fennálló különbségeket, megakadályozzák az egyes országrészek elnéptelenedését. a javaslat hangsúlyozza, hogy a helyi adottságoknak megfelelően fejlesszék a népgazdaság minden ágazatát és teremtsék meg a lakosság magasabb szintű ellátásának feltételeit.

az 1985-ig szóló területfejlesztési javaslatot még ebben az évben tájegységként megvitatják az érintett megyék vezetőivel. szerdán tatabányán rendezték meg, az első ilyen vitafórumot. amelyen az észak-dunántúli körzetbe sorolt komárom, győr-sopron, veszprém, vas és fejér megyék képviselői, a megyei pártbizottságok titkárai, és a megyei tanácsok elnökhelyettesei vettek részt. ott voltak a megbeszélésen a minisztertanács tanácsi hivatalának, az országos tervehivatalnak és a váti-nak a képviselői is.

kiss istván, a komárom megyei tanács elnöke nyitotta meg az értekezletet, majd szilágyi lajos, az építésügyi és városfejlesztési miniszter helyettese ismertette a fejlesztési javaslat jelentőségét. többek között elmondotta, hogy magyarországon első ízben készítettek ilyen természetű összeállítást. az érintett megyék javaslataival kiegészítik majd, s az egységes egészet jól hasznosíthatja majd a népgazdaság a következő öt éves tervtörvények elkészítésénél.

a tatabányai megbeszélésen a tájegység dinamikus fejlődését szolgáló több hasznos javaslat hangzott el. az öt megyében felhalmozódott szakképzett munkaerő, és az ipar fejlett technikai felszereltsége indokoltá teszi, hogy az átlagos ütemet meghaladóan fejlesszék a vegyi-, az alumínium-, a műszer- és a járműipart. a rendelkezésre álló természeti erőforrások továbbra is biztosítják a bauxit-, a szén-, az építőanyag- és az energiatermelés intenzív fejlesztését. a megyék képviselői elsősorban azokat a módszereket kutatták, amelyekkel külön-külön és együttesen is sikeresen megvalósíthatják ezeket a terveket. többek között számba vették a várható munkaerőmozgást és megvitatották, hol célszerű kialakítani a különböző fejlesztési központokat. /mti/

--

16.30/ju

- 50 -

NA 165

bb 73. benke valéria vezetésével küldöttség utazott a német kommunista párt kongresszusára

mm um zs la

áoue.október 31.

hamburgba utazott a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának küldöttsége, hogy részt vegyen a német kommunista párt kongresszusán. a delegációt benke valéria, a politikai bizottság tagja vezeti. a küldöttséget sándor józsef, a központi bizottság tagja, a kb irodájának vezetője bucsuztatta a ferihegyi repülőtéren. /mti/

--

bb 74. diplomakiosztás vdk-beli hallgatóknak

t zsu/mm um zs la

1973.október 31.

szerdán a közlekedési és távközlési műszaki főiskola távközlési tagozatán ünnepi külsőségek között nyújtották át az üzemmérnöki diplomát hét ez évben végzett vietnami hallgatóknak. a vdk-beli diplomások a nehézhíradástechnika üzemmérnökei, szakterületük a rádió, a televízió, adástechnika, a mikroadásvétel.

a hallgatók - leküzdve a nyelvi nehézségeiket - kitartó, szorgalmas munkával szerezték meg diplomájukat, sajátították el szakmájuk alapjait - mondták el tanáraik.

az ünnepségen rácz jános tagozatigazgató bucsuztatta meleg szavakkal a hét ifju üzemmérnököt, s adta át diplomájukat. a végzett fiatalok meghatóttan mondtak köszönetet a főiskola tanárainak munkájukért. /mti/

--

bb 75 . egy év alatt nyolcmillió látogató a hazai muzeumokban
- muzeumigazgatók és idegenforgalmi szakemberek országos konferenciája esztergomban

vid/um fm la

1973.október 31.

a 189 hazai muzeumnak egy év alatt nyolcmillió látogatója volt. ezzel - az unesco adatai szerint - magyarország világviszonylatban a második helyet foglalja el. kielégítő-e ez, mik a tennivalók? - ezt vitatták meg a muzeumigazgatók kétnapos országos konferenciáján, amely szerdán ért véget esztergomban. a tanácskozáson a megyék idegenforgalmi szakemberei is részt vettek. a vitaíndító előadásokat gönyei Antal, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője és sivó tiber, a belkereskedelmi minisztérium főosztályvezetője tartotta. /folyt.köv./

- 51 -

16.45/um

NA 1700

16.55 / egy év alatt ...TOLYT./um

a reprezentatív felmérések szerint az ország lakosságának 21 százaléka jár muzeumba. a munkások érdeklődése, amely budapestben sokkal nagyobb, mint vidéken, még nem kielégítő. ország-szerint örvedetesen megnőtt, és mintegy 40 százalékos a diákok aránya. ehhez hozzájárult az, hogy bármikor, egyénileg és díjmentesen tekinthetik meg a kiállításokat. általában nagyobb az érdeklődés a természettudományos témák iránt.

A művészeti és a történelmi és kisbél

Lényegesen több munkást lehetne a látogatók közt találni - amint a tanácskozáson megállapították - ha jobban támaszkodnának a szocialista brigádokra és más szervezett csoportokra. a jól kiválasztott témák is növelnék az érdeklődést. a megyék népművészetét bemutató kiállítását például egy hónap alatt 80.000-en tekintették meg a nemzeti galériában, ahol az évi szokásos látogatószám 300 000. az ifjúság körében is további eredményeket lehetne elérni, ha szorosabb kapcsolat alakulna ki az iskolák és muzeumok között. lehetővé kellene tenni például a muzeumi iskolai foglalkozásokat.

a fejlődés érdekében azonban mindenekeelőtt a muzeumi szolgáltatásokat kell növelni. jobb közönségszervezésre van szükség, szakköröket, csoportokat kell alakítani, megvásárolható érdekes kiadványokkal, emléktárgyakkal kell az érdeklődést növelni. ez volt a véleményük a tanácskozáson az idegenforgalmi szakembereknek is ezt igénylik a belföldi és külföldi turisták egyaránt. ugyanis nemcsak nőtt az idegenforgalom, hanem összetétele is megváltozott. évről-évre több a minden iránt érdeklődő fiatal utazó. az idegenforgalom és a kultúra helyes összekapcsolása lehetőséget nyújt nemzeti kulturánk fokozottabb bemutatására. a hazai muzeumokban mintegy 50 nemzetközi rangu gyűjtemény van. az ezek által kínált lehetőségeket azonban korántsem használjuk ki.

a konferencián számos javaslat hangzott el arra vonatkozóan, hogy a muzeumok anyagi eszközeit, a területeken rendelkezésre álló pénzt, valamint az állami eszközöket hogyan lehetne a fejlődés érdekében hatékonyabban kihasználni. a még eredményesebb muzeumi munkának minden bizonnyal nagy segítséget ad majd a januárban munkához kezdő országos restaurátor és módszertani intézet. a nagy muzeumokban és a megyei muzeumi szervezetekben nevelési és propagandaosztályokat szerveznek. /mti/

- 52 -

16.55/um

NA 1705

16. gyümölcsöző volt az üzem- és munkaszervezési tapasztalatcsere - buda istván munkaügyi miniszterhelyettes nyilatkozata

t ol/gg-ju 1e la

1973. október 31.

szerdán véget ért az ágazati minisztériumok, szervezési intézetek, és a nagyvállalatok vezetőinek háromnapos munka- és üzemszervezési tapasztalatcsereje. a nagyjelentőségű tanácskozás tapasztalatairól buda istván munkaügyi miniszterhelyettes nyilatkozott a z mti munkatársának:

- a kitűzött célt elértük: felmértük az eredményeket, ismerjük az erőfeszítéseket, látjuk a problémákat is. mindezek alapján a tanácskozás résztvevői körvonalazhatták a következő időszak feladatait. karakas lászló munkaügyi miniszter bevezető előadását 27 korreferátum, illetve hozzászólás követte, s így több forrásból nyúlhattunk, ami elősegítette, hogy minél tisztább helyzet kép alakuljon ki. végül is úgy ítéltük meg, hogy a minisztériumok irányító tevékenysége meglehetősen differenciált; az egyik tárca elmaradt, a másik előbbre tart a vonatkozó határozatok megvalósításában, s vannak színvonalbeli különbségek is. a társadalmi feltételek, az ellenőrzés terén már sokkal kiegyenlítettebb a helyzet, de az eddigieknél jobban kell támogatni az ugyancsak ágazati irányítás alá tartozó kisipari szövetkezeteket.

- a szervező intézetek jól haladnak a párt- és kormányhatározatban megjelölt célok felé, de még messze vagyunk attól, hogy az általuk kidolgozott szervezési elvek megvalósításában megfelelő gyakorlati segítséget nyújtsanak a vállalatoknak. éppen ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy az intézetek ezt a tevékenységet az érintett vállalatokkal közösen végezzék, s ne csak a tanulmány-szintű kidolgozásban, hanem a bevezetésben is együttműködjenek. erre kell alapozni az intézeti érdekeltség és ösztönzés rendszerét is.

- ugyancsak más-más készültségi fokot találtunk a vállalati végrehajtásban. a határozatok megjelenése után két esztendővel sok helyen megindultak azon az úton, hogy az egész népgazdaságra kiterjedő hatással érjenek el magasabb szervezetségi szintet. ez alapvető követelmény, mert a népgazdasági tevékenység egészét csak a vállalatokon belüli és vállalatok közötti kapcsolatok rendszerében lehet magasabb szintre emelni. ma még az egyes vállalatok elmaradása a fejlettebbeket is vissza fogja abba, hogy az egész népgazdaságra kiható eredményeket érhessenek el. a tanácskozás erőteljesen aláhuzta az idővel való ésszerű gazdálkodás fontosságát, sokoldaluan bizonyítva, hogy meghatározott időtényezők nélkül nincs magasabb fokú szervezetség. / folyt. köv. /

17.00/ju

- 53 -

NA 1705

000 /b. / gyumolcsozo volt ... 1. folyt./-ju

a termelési folyamatok idősükségletének megállapítása a gazdasági tervekénység nélkülözhetetlen értékmérő eszköze. az időtényező különösen fontos a kooperáló vállalatok munkájának összehangolásában. ilyenkor összetett folyamatokról van szó, s ha valamelyik vállalat időben elmarad a munkában, veszélyezteti az egész termelési együttműködés sikerét.

- nagyon fontos a termelési folyamatokat kiegészítő tevékenységek célszerű szervezése. nemcsak gazdasági, hanem politikai, a munkások hangulatát érintő kérdés is, hogy a követelmények ne csak a termelő folyamatban fokozódjanak, hanem az adminisztráció, az ügyvitel terén is.

a tanácskozáson egyetértettünk abban, hogy a gyakorlati szervezőmunkát fokozni kell az egész termelő folyamatban. ezen belül különösen figyelmet kell fordítani az ötven kiemelt vállalat szervezetségi színvonalának javítására, mert ezek adják a hazai ipari termelésnek, csaknem a felét. emellett nem hanyagolhatjuk el más vállalatok szervezési munkáját sem. fokozott figyelmet kíván például az üzemben belüli mechanizmus korszerűsítése, az érdekeltségi rendszer kialakítása.

a tanácskozás hangsúlyozottan foglalkozott az emberi tényezők fontosságával. az üzem- és munkaszervezés korszerűsítését nem lehet az érintettek véleményének meghallgatása nélkül végrehajtani. a szervezés célja a hatékonysági követelmények fokozása mellett a dolgozó ember számára a munka kedvezőbbé tétele. ezt figyelembe véve a munka- és üzemszervezés végső soron az érintettek érdekeit szolgálja. ezt tudatosítani kell a dolgozókkal is, hogy tulajdonosi érzésük fokozásával aktív támogatásukat megszerezzük a szervezés fejlesztéséhez.

- mindezek megoldása el sem képzelhető a párt, a szak-szervezet, a kisz, a szakmai társadalmi szervezetek hathatós támogatása nélkül, amit eddig is érezhettünk. az állami tevékenységet megelőzve fogtak hozzá ehhez a munkához, s ez biztosíték arra, hogy a dolgozók széles körében a munka- és üzemszervezés politikai, társadalmi, gazdasági fontossága megértésre, támogatásra talál - fejezte be nyilatkozatát a miniszterhelyettes.
/mti/

--

17.12/ju

- 54 -

M 1700

bb 77. továbbra is központi feladat a lakosságnak nyújtott javítás- szolgáltatás fejlesztése - aktív értekezlet a budapesti szövetkezetek munkájáról, feladatairól

t gy/tm-ju zs la

1973. október 31.

a fővárosban 316 ipari szövetkezet és négy szövetkezeti vállalat tevékenykedik, s dolgozóinak száma meghaladja a százezret. munkájukról, feladataikról szerdán a budapesti pártbizottság oktatási központjában aktív-értekezleten tanácskoztak a kiszöv-ök vezetői, az okisz, a fővárosi tanács és a kerületi pártbizottságok képviselői, gérményi kálmán, a budapesti pártbizottság gazdaságpolitikai osztályának vezetője beszámolójában megállapította: a x. pártkongresszusnak a szövetkezeti mozgalmal kapcsolatos határozata és az új szövetkezeti törvény kedvező körülményeket teremtett az ipari szövetkezetek további feladatainak ellátásához. a tavaly novemberi központi bizottsági állásfoglalás érvényesítésére a szövetkezetek feladat-tervekben jelölték meg tannivalóikat.

a iv. ötéves terv első felében a fővárosi ipari szövetkezetek fejlődése kiegyensúlyozott volt. a belkereskedelemben értékesített cikkek 13 százaléka származott például az ipari szövetkezetek termeléséből, s a lakossági javító-szolgáltató tevékenység 47,7 százalékat végezték. termelésük 1970-72. között 19 százalékkal volt nagyobb a két évvel korábbinál. a tervidőszak első két esztendejében a szövetkezetek külkereskedelmi értékesítése 43 százalékkal nőtt.

gérmenyi kálmán részletesen szólt a szövetkezeti lakásépítéssel kapcsolatos gondokról, s kiemelte az eddigi eredmények arra utalnak, hogy az eredeti tervben rögzített feladatokat nem sikerült maradéktalanul megvalósítani. a szövetkezetek 1975. végéig összesen 10.000 lakást adnak át a fővárosban. a lakásépítés ütemének gyorsítása továbbra is elsődleges politikai feladat. sürgető tennivaló az építő kapacitás mielőbbi növelése, márcsak azért is, mert az üzemi lakásépítéssel kapcsolatosan megjelent kormányrendelet alapján máris 14-15 ezer - üzemi támogatással 1975 végéig megépíthető - lakás kivitelezésére jelentettek beg igényt.

az eddig eltelt időszakban a szövetkezeti beruházások csaknem 20 százaléka a javítás-szolgáltatás fejlesztését szolgálta. a mostani tervidőszakban összesen 41 fővárosi szövetkezetet köteleztek áttelepülésre. közülük 17 - a szükséges pénzügyi fedezet hiánya miatt - a következő tervidőszakban települ át. a szűkös anyagi lehetőségek miatt a fővárosi szövetkezetek ma még nincsenek megfelelően ellátva szociális létesítményekkel.
/ folyt. köv./

17.35/ju

- 55 -

M 1800

bb 77. / továbbra is ... 1. folyt./-ju

Lényeges javulás tapasztalható a dolgozóknak nyújtott támogatást illetően: gyakorlattá vált a többgyermekes családok és a gyermekeket egyedül nevelő szülők anyagi támogatása. a dolgozó anyák gyermekük ápolására három-hat nap pótszabadságot kapnak; ha óvodás és bölcsődés koru gyermekük van, munkaidő-kedvezményt is biztosítanak részükre. örvendetes, hogy a pártszervezetek és a szövetkezeti bizottságok szorgalmazására tavaly több mint 4.6 millió forinttal járultak hozzá a budapesti szövetkezetek a gyermekintézmények hálózatának bővítéséhez.

a budapesti párt végrehajtó bizottság határozatban rögzítette, hogy az ipari szövetkezeteknek - az állami ipar kiegészítőjeként - törekedniök kell a lakosság gyorsan változó minőségi és választéki igényeinek mind teljesebb kielégítésére. továbbra is központi feladat a lakossági javítás-szolgáltatás fejlesztése. a beruházásokra rendelkezésre álló anyagi forrásokat mindenekelőtt a budapesti ipari szövetkezetek áttelepítésére, korszerűsítésére kell felhasználni. elsőrendű feladat az üzemi és munkaszervezés korszerűsítése, a szövetkezetek ,, belső mechanizmusának,, további ésszerűsítése.

az előzetes adatok szerint ebben az esztendőben - az előző évhez viszonyítva - az ipari szövetkezetek termelése 10 százalékkal, termelékenysége 12 százalékkal növekszik. az építőipari szövetkezetek összesen előreláthatóan körülbelül 1500 lakást építenek fel.

a budapesti párt végrehajtó bizottság határozata szellemében a jövő év első negyedében a kerületi pártbizottságok sorra megvizsgálják a helyi ipari szövetkezetek gazdasági építőmunkájával kapcsolatos eredményeket és a további tennivalókat. /mti/

--

17.40/ju

NA 1805

- 56 -

bb 78. diplomáciai hírek

mm-ju zs la

1973. október 31.

kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára bemutatkozó látogatáson fogadta nguyen manh cam-ot, a vietnami demokratikus köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

x x x

embargo : 19 óráig!

losonczi pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte huari bumedient, az algériai demokratikus és népi köztársaság forradalmi tanácsának elnökét, a minisztertanács elnökét algéria nemzeti ünnepe, az algériai nemzeti felszabadító harc megindításának 19. évfordulója alkalmából.

péter jános külügyminiszter ez alkalomból abdelaziz buteflika külügyminiszterhez intézett üdvözlő táviratot. /mti/

--

ébb 79. elhunyt katona andrás, a munkásmozgalom régi harcosa

vid/fm-ju la

1973. október 31.

szerdán szegeden 79 éves korában elhunyt katona andrás, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, a munkásmozgalom régi harcosa. temetéséről később intézkednek.

az mszmp szegedi városi bizottsága.

/mti/

--

17.50/ju

NA 1800

- 57 -

bb 80. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától
18.00 óráig

-ju la

1973. október 31.

36. kgst-tagállamok tudományos szakértőinek tanácskozása szegeden
37. bányaművelési rekord visontán
38. árvédelmi töltés
39. az ifjúság és az ismeretterjesztés
40. a vas megyei tanács vb-ülése
41. a pest megyei tanács vb ülése
42. heves megyei műszaki hónap
43. sajtótájékoztató a külkereskedelmi minisztériumban
44. rekordtermelés a szerencsi cukorgyárban
45. fiatal pedagógusok első parlamentje
46. korszerű vágóhid
47. új házgyári elemek
48. népi ellenőrök kitüntetése
49. szovjet kottakiállítás
50. nivódij
51. garabuczy ágnes kiállítása
52. lenin lakótelep balassagyarmaton
53. a bács-kiskun megyei tanács vb-ülése
54. svéd tagozati ülés a kamarában
55. a postás szakszervezet kv ülése
56. sajtótájékoztató a tsz-kongresszus határozatainak megvalósításáról
57. berei andor sajtótájékoztatója
58. gobelin kiállítás
59. szegedi cigányzenekar münchenben
60. építőipari tanműhely szegeden
61. védetté nyilvánították baranya legszebb népi műemlékeit
62. bkv
63. szabó pál - emléknep
64. világtakarékossági nap
65. ülést tart az mszmp kb
66. óvoda
67. mongólia küldöttsége kecskeméten
68. rendkívüli lottósorsolás
69. százéves a fővárosi élelmiszerellenőrző intézet
70. gyermekorvos-kongresszus
71. képzőművészeti kiállítás szombathelyen
72. tájértekeztet tatabányán
73. benke valéria a német kp kongresszusára utazott
74. diplomakiosztás vdk-beli hallgatóknak
75. muzeumi igazgatók konferenciája
76. buda istván nyilatkozata
77. a budapesti szövetkezetek munkája
78. diplomáciai hírek
79. elhunyt katona andrás
80. hírjegyzék

/ mti/

--

-58-

18.07/ju

14 18²⁵

bb. 81. polpresszó tatán

vid/fm/rj la

1973. október 31.

érdekes új rendezvény sorozatot indítottak polpresszó néven tatán, a megyei művelődési központ alkoholmentes presszójában. várospolitikai, kül- és belpolitikai témákról beszélgetnek, vitatkoznak a vendégekkel. a sorozat házigazdája szakács mihály, a városi pártbizottság első titkára. a szerdai első találkozón dr. varga gyula, a városi tanács elnöke tartott vitaindítót az előzetesen beküldött kérdések alapján. az esten számos újabb városfejlesztési és várospolitikai kérdés és válasz hangzott el. a jól sikerült találkozót még ebben az évben kettő követi. /mti/

--

bb.82. időjárásjelentés

tm/ra la a meteorológiai intézet jelenti október 31-én, szerdán 19 órakor:

hűvös, szeles idő

várható időjárás csütörtök estig: időnként megnövekvő felhőzet, néhány helyen, inkább csak az ország keleti felén futó esővel, havasesővel. élénk, helyenként erős északi szél. hűvös idő. a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 6-10 fok között. /mti/

--

bb 83. közlekedési baleset

tr-ju la

1973. október 31.

segédmotoros kerekpárjával nem adta meg az elsőbbséget a XIX. kerületben a jókai utca és áchim andrás utca kereszteződésében stiller jános 57 éves nyugdíjas, és összeütközött egy tehergépkocsival. súlyos sérüléssel szállították a mentők kórházba. /mti/

--

19.47/ju

- 59 -

14 20¹⁰

bb 84. Lázár györgy hazaérkezett moszkvából

sl./tm um ie la

1973.október 31.

Lázár györgynek, a minisztertanács elnökhelyettesének az országos tervhivatal elnökének vezetésével szerdán hazaérkezett moszkvából a küldöttség, amely részt vett a kgst tervezési együttműködési bizottság 5.ülésén.

fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent huszár istván államtitkár, az országos tervhivatal első elnökhelyettese. jelen volt v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete is./mti/

--

b b 85. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

um la

1973.október 31.

- 81. polpresszo tatán
- 82. időjárásjelentés
- 83. közlekedési baleset
- 84. hazaérkezett Lázár györgy
- 85. hírjegyzék

--

- 60 -

- v é g e -

21.05/um

2118

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő :lakatos erzsébet